KÖRÖSLADÁNYI ÁMK BÖLCSŐDÉJE
5516 KÖRÖSLADÁNY, ARANY JÁNOS U. 7.
Tel/Fax: 66-474-061 Mobil: 06 30/ 4476530
Email: bolcsikorosladany@gmail. com

KÖRÖSLADÁNYI ÁMK BÖLCSŐDE

KÖRNYEZETI NEVELÉSRE ÉPÜLŐ, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ SZAKMAI PROGRAM

2017.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Az intézmény adatai
2. A bölcsőde munkáját és szakmai programját meghatározó jogszabályok
3. Ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői
4. A bölcsődei nevelés célja
5. A bölcsődei nevelés feladatai
6. A bölcsődei nevelés alapelvei
7. Együttműködés az intézményen belül és a tágabb környezettel
8. A bölcsődei ellátás személyi feltételei
9. A bölcsődei ellátás tárgyi feltételei
10. A bölcsődei nevelés, fejlesztés, gondozás feladatának szakmai tartalma
11. A bölcsődei ellátás igénybevétele, szolgáltatásról szóló tájékoztatás formája
12. Az igénylők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok
13. Képzés, továbbképzés, az egyéni szakmai fejlődés biztosítása
14. A fejlődés jellemzői bölcsődéskor végére
15. A helyi program nyilvánossága, megismerése
16. Záró rendelkezések
17. Mellékletek

    1. számú melléklet
    Megállapodás, tájékoztatás

    2. számú melléklet
    Szervezeti és Működési szabályzat

1. **Az intézmény adatai**

Fenntartó neve: Körösladány Város Önkormányzata

Székhelye: 5516 Körösladány, Dózsa Gy. út 2.

A működtető intézmény neve: Körösladányi Általános Művelődési Központ

Székhelye: 5516 Körösladány, Petőfi tér, 2.

Székhely ágazati azonosítója: S0299850

Intézményvezető neve: Sipos Imre

Az intézmény neve: Körösladányi Általános Művelődési Központ Bölcsődéje

Az intézmény telephelye: 5516 Körösladány, Arany János út, 7 szám

Intézményegység – vezető neve: Nagy Enikő

Az intézmény elérhetősége: 06 (66) 474-061 Mobil: 06 30/ 4476530

Email címe:bolcsikorosladany@gmail.com

Alapító okirat száma: 146/2015.(X.28.) Kt.sz

Az intézmény működési területe: Körösladány város közigazgatási területe

Az intézmény jogállása: helyi önkormányzati költségvetési szerv, jogi személy

Az intézmény ágazati azonosítója: S0299850S0236522

Az ellátandó tevékenység formája: Gyermekek napközbeni ellátása (Gyvt.-41-44. §)

Az ellátandó tevékenység típusa: Bölcsődei ellátás (Gyvt. 42§)

Az intézmény nyitva tartása: hétfőtől – péntekig 6.30 – 16.30 között

Szakmai program készítőjének neve: Nagy Enikő intézményegység – vezető

A szakmai program érvényességi ideje: 2017.05.24 – től visszavonásig

Szakmai program készítésének dátuma: Körösladány, 2017. 05.18

2. A bölcsőde munkáját és szakmai programját meghatározó jogszabályok, irányelvek

- „A bölcsődei nevelés – gondozás országos alapprogramja”, mint tartalmi szabályozás legmagasabb szintű dokumentuma
- az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 4/A. § a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmi elemei/Szempontok a szakmai program véleményezéséhez
- 2003 évi CXXV. Törvény Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 9/2000.(VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról,
- 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekvédelmi vállalkozói engedélyezésről

- 257/2000 (XII. 26) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi
- XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról

- 369/2013(X. 24.) kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ás hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről,
- 328/2011. XII. 29.) kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról,
- 326/2013. (VIII. 30.) Kr a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról (adatvédelmi törvény).
- az Európa Tanács Miniszterek Bizottsága Rec. (2002) 8-as ajánlása a tagállamok számára a napközbeni gyermekellátásról
- az ENSZ Emberi Jogok Nyilatkozata
- az Európa Tanács Miniszterek Bizottsága Rec. (2002) 8-as ajánlása a tagállamok számára a napközbeni gyermekellátásról,
- az ENSZ Egyezmény a gyermek jogairól,
- **a** bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai módszertani levél (NRSZH, 2012.)
- a pszichológiai és pedagógiai kutatások eredményei
- az első életévek meghatározó szerepének elismerése
- a bölcsődei gondozás-nevelés története alatt felhalmozott értékek
- a bölcsődei ellátás nemzetközileg elismert gyakorlata figyelembe vételével határozza meg a bölcsődében folyó nevelő - gondozómunka szakmai alapelvei

3. Ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői:

A bölcsőde, mint intézmény fogalmát meghatározza a Gyvt. 43§:

„ A bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés – gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban nyújt szakszerű nevelést – gondozást.

2018. minden településen ahol 40 – nél több 3 év alatti gyermek él vagy legalább 5 család igényli a bölcsődét kötelező megszervezni illetve működtetni valamely bölcsődei ellátási formát. Bölcsődei intézményként: Bölcsődét, Mini bölcsődét, Bölcsődei szolgáltatóként: Családi bölcsődét, Munkahelyi bölcsődét. A települési önkormányzat minden év március 1 – ig. helyben szokásos módon felhívást tesz közé (ott ahol nem működik bölcsődei ellátás) – a szülő április 15 – ig. jelezheti igényét.

A bölcsőde szervezetileg működhet önálló bölcsődeként, annak tagintézményeként, bölcsődei igazgatóság, illetve egyesített bölcsőde szervezeti formában, annak tagintézményeként, többcélú, közös igazgatású intézmény önálló szervezeti és szakmai egységeként.

A Körösladányi ÁMK Bölcsődéje, a Körösladányi ÁMK intézményrendszerén belül önálló szakmai egységként üzemelő Bölcsőde. Gazdálkodási szempontból önállóan működő költségvetési szerv, pénzügyi – gazdálkodási feladatait a Polgármesteri Hivatal látja el.

Körösladányi Általános Művelődési Központ Szervezeti Felépítése

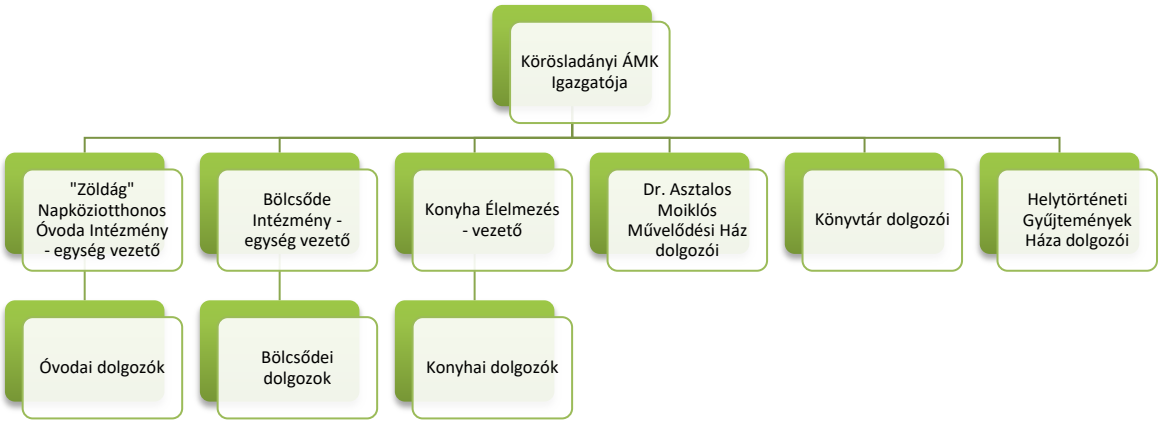

Mottónk

„ A nevelésben a kisgyermekkor sokkal fontosabb a következő éveknél. Amit ez a kor elront, vagy elmulaszt, később helyrehozni nem lehet. Ezekben az években eldől az ember sorsa, jóformán egész életre.”

Kodály Zoltán

Körösladányban egy sikeres pályázat eredményeként épült új bölcsőde, melyet a kis lakói 2011 januárjában vettek birtokba. Az épület a város központjában helyezkedik el, minden irányból könnyen megközelíthető. A közelben található valamennyi fontos szerepet betöltő épület: a művelődési ház, könyvtár, múzeum, iskola, orvosi rendelő. Bölcsődénk az épület jobb szárnyában található az óvoda mellett, külső képével is illeszkedik a település hangulatához, a homlokzati rész a Wenckheim kastély mintájára készült el. A bölcsőde egy gondozási egységgel, 26 férőhellyel működik. Az épület belső kialakítása családias, esztétikus, barátságos, tárgyi és személyi feltételei megfelelnek az előírásoknak. Bölcsődénkben a hatalmas üvegfelület a biztonságos gondozási feladatok mellett világos, színes falai pedig melegséget sugároznak. A csoportszobák vidámak és barátságosak, elegendő tér áll rendelkezésre a játékkuckók, pihenősarkok kialakításához, a gyakorló, a kezdeti szerepjátékhoz – illetve az alkotó tevékenységekhez. Játszóudvara tágas, nagy terasszal és a gyerekek méretének megfelelő, nagy mozgást elősegítő játékokkal, homokozóval, hintával várja az önfeledt játékra a bölcsődéseinket. Füves illetve térköves rész biztosítja a gyerekek egészséges mozgásfejlesztését, mozgásigényének kielégítését a bölcsődében. Az intézmény berendezésében, eszközeiben a gyerekek életkori sajátosságaihoz, a helyi programunkhoz kötődik. Bölcsődéseink számára, a családdal együttműködve biztosítani tudunk egy boldog, ingerekkel teli bölcsődés kort. Mert hisszük, hogy ha az alapok megfelelőek, akkor a kisgyermek miközben felnő, megtalálja a módját annak, hogy boldog tudjon lenni, nyitott legyen a világ felé, meg tudja keresni a pozitív dolgokat és meg találja a helyét ebben a hihetetlenül felgyorsult világban.

Bölcsődénk ellátási területe Körösladány városában lakó szülők gyermekei. Ellátjuk azokat a kisgyermekeket, akiknek szülei munkavállalásuk miatt nem tudják megoldani gyermekeik napközbeni felügyeletét. Továbbá férőhelyet biztosítunk azoknak a gyermekeknek, akiknek szociális vagy egyéb ok miatt szükséges a bölcsődei nevelés – gondozás. Hátrányos helyzetű és/vagy veszélyeztetett kisgyermekek, akiknek bölcsődei felvételére a családsegítő, vagy gyermekjóléti szolgálat, háziorvos, vagy védőnő tesz javaslatot. Azon szülők gyermekei, akik munkaerő-piaci elhelyezkedésük érdekében iskolai, vagy egyéb iskolarendszerű képzésen

vesznek részt. A bölcsődénkbe felvételre kerülő gyermekek több mint 10 % rendszeres gyerekvédelmi támogatásban részesül. Növekvő tendenciát mutat a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma.

Bölcsődénkbe a társadalom valamennyi rétegéből származó gyermek megtalálható. Ez egyrészt egészséges szociokulturális összetételt eredményez, másrészt a családok eltérő szociális körülményeiből adódóan a gyerekek más – más szükségletekkel, igényekkel jelentkeznek, melyet nevelésük során figyelembe veszünk. A családokra általában jellemző, hogy csak időszakosan dolgozik mindkét szülő, de növekvő tendenciát mutat a kétkeresős modell is.

4. A bölcsődei nevelés célja

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermekek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy saját környezetükben hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek és sikeresen alkalmazkodjanak a változásokhoz. Tesszük mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel melyek segítik a családi nevelés elsődleges tiszteletét. A koragyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytatunk. Igyekszünk családbarát intézményként hozzájárulni a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

Bölcsődénk pedagógiai hitvallása

„ …… tudod – e, hogy a kezdet a legfontosabb, általában is, de különösen a fiatal zsenge lényeknél? Hiszen a leginkább ilyenkor lehet őket formálni, s ilyenkor vésődik beléjük az a forma, melyet bennük kialakítani akarunk.”

(Platón)

Bölcsőde képünk

A szülők által ránk bízott gyermekeknek pozitív érzelmekkel teli, elfogadó közösségben biztosítani a harmonikus személyiség fejlődését, tudatosan és tervszerűen alakítani azokat a testi, értelmi és szociális képességeket bennük, a szülőkkel együttműködve, amelyek a bölcsődében eltöltött idő után elősegítik az óvodai életbe való beilleszkedést.

A kisgyermeknevelők képzettsége, hivatásszeretete jelent garanciát a gyermekek testi-értelmi, érzelmi fejlődését támogató környezet, az optimális feltételek megteremtéséhez. A nyugodt szeretetteljes légkör játékra, aktivitásra ösztönözi gyermekeinket, segíti az egészséges és harmonikus személyiség kibontakozását, a pozitív énkép kialakulását. A kisgyermeknevelők tapasztalata, empátiás készsége hozzájárul a szülőkkel kialakított bizalomra épülő partneri viszonyhoz, kapcsolathoz.

Nevelői attitűdjeink mintát adnak és erősítik a fiatal édesanyák, édesapák szülői kompetenciáját. Olyan együttműködésre törekszünk a szülőkkel, mely megalapozza a közös cél felé haladó utat: derűs, kiegyensúlyozott, boldog gyermeket nevelni.
Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink, találják meg helyüket az őket körülvevő világban. Fő hangsúlyt kap a környezet megismerése, mint élettér, amelyben, tájékozódni, eligazodni képes a gyermek, ez határozza meg arculatunkat is. A bölcsődés gyermekeink figyelmét a környezet, a természet megismerésére, megóvására, megszerettetésére tereljük.

Roseau írja az Emil c. könyvében:

"Tanítsd meg a gyermeket arra, hogy megfigyelje a természeti jelenségeket. ... Tedd lehetővé a számára, hogy ne azért tudjon valamit, mert te megmondtad neki, hanem azért, mert ő saját maga rájött. Ne tanítsd neki a természetet, hanem hagyd, hogy felfedezze. ... Mutasd meg neki a valódi dolgokat, hogy legalább tudja, hogy miről beszélsz neki.

A bölcsődénk minőségpolitikája

Gondolatainkat a gyermeknevelésről Dr. Dorothy Einon találóan fejezi ki, azt, amit a családdal együttműködve a gyermeknevelés során célként tűztünk ki magunknak:

„Gyerekeket nevelni éppen úgy tud minden ember, mint virágokat gondozni. Ahhoz azonban, hogy díjnyertes virágot, gyereket neveljünk, nagy hozzáértéssel kell elhitetnünk vele, hogy ő „valaki”.

Még ennél is nehezebb mindezt úgy véghezvinni, hogy ennek akkor is tudatában legyen, ha bármi is történik vele. Sokkal többet adunk, ha nem mondogatjuk, hanem úgy hozzuk tudomására, hogy szeretjük, hogy e tényt természetesnek, adottnak vegye. Nekünk gyermeknevelőknek, másik nagy kihívás az, hogy miként nyújtunk módot gyermekeinknek arra, hogy képességeit kibontakoztassa. Ezáltal ugyanis olyan tudással járó önbizalmat nevelünk bele, mely képessé teszi például az önálló öltözködésre, érzelmei kifejezésére.

Ennél is többet tehetünk, ha önbizalmát növeljük, hogy ki tudja mondani

„Meg tudom tenni”, mindezzel a gyermek magabiztosságát, önbecsülését fokozhatjuk.

A kétségbevonhatatlan szeretet és a képességek kibontakoztatásának elősegítése akkor a leghatékonyabb, ha világosan körvonalazott, szigorú határokat szabunk, melyek között a kölcsönös szeretet, törődés és egymás iránti tisztelet magától értetődik.”

Intézményünk nyitott minden olyan külső és belső tevékenységre melynek célja, a gyermekek szüleinek, a bölcsőde nevelőtestületének, alkalmazottainak és partnereinek együttműködése által a kisgyermekek számára nyugodt, biztonságos, családias légkör megteremtése. Elmondhatjuk, hogy a szolgáltatásunk minősége, annak fejlesztése minden dolgozó személyes felelőssége. Minőségpolitikánk a folyamatos fejlődés, fejlesztés elkötelezettségét hordozza magában.

5. A bölcsődei nevelés feladatai

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája. A bölcsőde a családban nevelkedő - 20 hetestől 3 éves korú gyermekek szakszerű nevelését - gondozását végző intézmény. A bölcsőde feladata a három éven aluli gyermekek nevelése - gondozása harmonikus testi – szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéb sajátosságok figyelembevételével.

- **A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése**

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

- **Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása**

A kisgyermeknevelők feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekszünk az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására.

A prevenciós feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek is bevonunk: gyermekorvos, gyógypedagógus, pszichológus, védőnő.

Preventív szerepet tölt be, de a sajátos nevelési igényű, a magatartás- vagy fejlődési problémákkal küszködő kisgyermekek esetében korrektív lehetőségeket hordoz a csoportszobában elhelyezett, illetve a bölcsőde által is használható, az óvoda tornatermében kialakított nagymozgások gyakorlásához különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközök.

- **Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése**

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és bíztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A bölcsődei ellátás a kisgyermek számára, több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az énérvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekszünk az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermekek beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

- **A megismerési folyamatok fejlődésének segítése**

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

6. A bölcsődei nevelés alapelvei

- **A család rendszerszemléletű megközelítése**

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

- **A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadása**

A koragyermekkori intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

- **A családi nevelés elsődleges tisztelete**

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Szükség esetén lehetőségeinkhez mérten törekszünk a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében fontosnak tartjuk a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődénk életébe.

- **A kisgyermeki személyiség tisztelete**

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye/ráutaltsága miatt különleges bánásmód, védelem illeti meg. Bölcsődénkben a nevelés-gondozás értékközvetítő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

Minden kisgyermek külön személyiség; individuum és szociális lény egyszerre. Fejlődő személyiség, akinek, sajátos, életkori és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Fejlődését genetikai adottságok, az érés törvényszerűségei, a család érzelmi légköre és szociokulturális háttere, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. A csecsemőkor az alapvető bizalom, a kisgyermekkor az autonómia–érzés kialakulásának időszaka. Kutatások bizonyítják, hogy az első életévek a legmeghatározóbbak a gyermekek életében, személyiségfejlődésében. A korai kötődés és szocializáció időszakában alakulnak ki a későbbi egész életre jellemző főbb szokások, viselkedésminták alapjai. A csecsemő és a kisgyermek magával hozott képességeinek kibontakozásához legkedvezőbb feltétel a szabad mozgás– és játéktevékenység, a szülőkkel, a kisgyermeknevelővel való bizalomteljes, meghitt kapcsolat, az aktivitásra építő, interakciókban gazdag gondozás. A gyermek fő tevékenysége több mint játék. A játék útján meg tanul tanulni, érdeklődni, próbálkozni, kísérletezni. Megtanulja a felmerült nehézségek leküzdését. Megismeri azt az örömöt és megelégedést, amit a siker, a türelmes, önálló, kitartó munka által elért eredmény jelent. A nem kognitív készségek (pl. kitartás,

motiváció, interakciós készség), kompetenciák koragyermekkorban történő elsajátítása elengedhetetlen a későbbi eredményes tanuláshoz, a társadalmi szerepvállaláshoz.

- **A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe**

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért. A kisgyermeknevelő, mint minta, leginkább a jó kertészhez hasonlít. Szeret aprólékos gonddal dolgozni, élvezi, hogy munkája nyomán fejlődés fakad, és örömet szerez neki a fejlődés megfigyelése. Nem szükséglete, hogy minduntalan beavatkozzék abba, ami történik, hanem van türelme várni, megfigyelni, de ha szükség van a beavatkozásra, azt körültekintően, tapintatosan, de következetesen teszi. Kiegyensúlyozott, nyugodt, rendelkezik a figyelem összpontosításának és megosztásának képességével, jó hallási és látási emlékezettel, áttekintőképesség és megfelelő munkaszervezési adottságokkal, hogy a váratlan feladatokat be tudja illeszteni a munka normális menetébe. A kisgyermeknevelő legfontosabb „munkaeszköze” az érték, mivel mindent, amit tesz, azt valamilyen érték jegyében teszi, illetve minden tette értékhordozó és értékközvetítő. Bölcsődés korban, de későbbi életkorban is a minta a leghatásosabb nevelő erők egyike. Ebben az életkorban különösen meghatározó a nevelő-gondozó személyisége, hiszen a gyermek, válogatás nélkül utánoz, kizárólag a szeretet és érzelmileg legközelebb álló felnőtt kedvéért. A kisgyermeknevelő biztonságot és harmóniát sugárzó egyénisége, feltétlenül hatni fog a gyermeki személyiség fejlődésére. A gyermek biztonságérzetét öleléssel, simogatással, kiszámíthatósággal kell biztosítania. El kell fogadnia, hogy nemcsak ő irányíthatja a gyermeket, hanem a gyermek is hat rá. Kapcsolatuk aktív és kölcsönös. Ez a nevelői magatartás feltételezi az önállóság, a rugalmasság, a döntési- és helyzetfelismerő képesség meglétét.

- **A biztonság és a stabilitás elve**

A bölcsődébe a kisgyermek egyéni igényeitől függően a beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére.

A gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága („saját” kisgyermeknevelő-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A gyermek új helyzethez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását. A biztonság nyújtása természetszerűleg magában foglalja a fizikai és pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is. A gondozási egység kialakítása is azt a célt szolgálja, hogy a gyermek a saját kisgyermeknevelője hiányzása esetén is ismerős, őt ismerő felnőttek társaságában élje bölcsődei mindennapjait.

- **Fokozatosság megvalósítása**

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

- **Egyéni bánásmód érvényesítése**

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermekek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

- **Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége**

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei.

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális

gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

- **A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása**

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, meg erősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

7. Együttműködés az intézményen belül és a tágabb környezettel

- **Együttműködés a szülőkkel**

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermekek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.
A család és a bölcsőde együttműködése döntő jelentőségű a bölcsődében, mivel a kisgyermek kora és fejlettsége miatt nem tud még „közvetítőként” fellépni. A szülőknek jogot és lehetőséget kívánunk biztosítani arra, hogy javaslatot tegyenek a változtatásra és a különböző programok bevezetésére, működtetésére, a házirend véleményezésére - a Szülői Fórumon keresztül.

A gyermek joga, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakozásához, állapotának megfelelő fejlesztésre, nevelésre, amelyet, mint napközbeni gyermekellátó intézmény a legmesszebb menőkig támogatunk.

Törekszünk arra, hogy a gyermekek emberi méltóságát mindenkor tiszteletben tartva a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben - gondozásban részesülhessenek.

Az együttműködés színterei lehetővé teszik azt, hogy a szülők megismerhessék gyermekük tartózkodási helyét, az intézményt, a személyzetet és annak szakmai munkáját, a nevelés elveit, gyakorlatát.

- **Szülői értekezlet**

Évente háromszor (április, november, május hónapban) tart az új felvételes gyermekek szülei részére, a beszoktatás után, óvodába készülő kisgyerekek szüleinek a bölcsőde vezetője, (óvodavezető meghívása, tájékoztatás az óvodai életről, illetve a bölcsődei élet, házirend, nevelés - gondozás, beszoktatás, általános tájékoztatás, stb.). Aktuális feladatok megvitatására rendkívüli szülői értekezletet is összehívhat a vezető. Szülői értekezletre a szülők írásban kapnak meghívást.

- **Családlátogatás**

  A szülőkkel történő kapcsolatfelvétel után a beszoktatást megelőzően a kisgyermeknevelők – a szülőkkel egyeztetett időpontokban – látogatást tesznek a gyermekek otthonában, ezzel is elősegítve a személyes, bizalomra épített kapcsolat kialakítását. A családlátogatások fontosságára a bölcsődevezető már a bölcsődei jelentkezés alkalmával felhívja a családok figyelmét. A családlátogatás fontos része a beszoktatás folyamatának. Célja, hogy a gyermeket otthoni környezetében ismerjük meg.

- **Fogadóóra**

A bölcsődében az előre megbeszélt napon, a délutáni fogadóórák szolgáltatják azt a fórumot, ahol a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek lehetőségük van gyermekük saját kisgyermeknevelőjétől a nevelési – gondozási feladatok során adódó személyes tájékozódásra.

- **Szülőcsoportos beszélgetés:**

A gyermekcsoportok fejlődésével, a felvetődő problémák kezelésével összefüggő kérdésekben „beszélgető szülőcsoport” működik az egységben, évente 3 alkalommal, szükség esetén a bölcsőde pszichológusának meghívásával.

- **Bölcsődekóstolgató**

A bölcsődei beszoktatás előtt bölcsőde kóstolgatóra hívjuk a szülőket és a leendő bölcsődéseket. Ennek időpontjáról a felvételi kérelmek elbírálása után írásban tájékoztatjuk a szülőket.

- **Üzenő füzet**

Az üzenő füzeten keresztül rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket a gyermek bölcsődei életéről, fejlődéséről. Az üzenő füzetbe történő bejegyzéseiket szívesen vesszük, akár a gyermek egészségi állapotára, akár a gyermek fejlődésére, vagy otthoni eseményekre vonatkoznak.

- **Együttműködés az óvodával**

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. Különös jelentőséggel bír ez a közös igazgatású integrált intézmények esetében. Mind ezek a kisgyermek érzelmi biztonsága folyamatos fejlődésének fenntartását szolgálják, intézményváltásnál segítenek az új környezetbe történő beilleszkedésben. Fontosnak tartjuk, hogy kialakuljon egy tartalmas kapcsolat a két intézmény között, hiszen a kölcsönös érdeklődés lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, megértését. Ezáltal is zökkenőmentessé téve a Bölcsőde – Óvoda átmenetet a gyermekek számára. A gyermekek életkori sajátosságaiból következő eltérések ellenére mindkét intézmény elsősorban nevel. Nevelési elveink, szemléletünk valamint az erre épülő gyakorlat egységesen működik. Célunk, hogy a bölcsődés gyerek, amikor átlép, az óvodába ne vegyen észre a személyiségét befolyásoló tényezők között, elsősorban a vele kapcsolatos bánásmód terén alapvető változásokat. A gyakorlatban ez a szokások kialakításánál valósul meg elsősorban: folyamatos beszoktatás, folyamatos napirend, az egészséges életmód szokásainak kialakítása, a bölcsődében elsajátított dolgok ismétlése.

A fejlődés folyamatossága biztosítva van azáltal, hogy a bölcsődében elsajátított szokásokra építhet az óvodai nevelés. A másik épületszárny, más tárgyi körülmények, más felnőttek élménye, természetes módon illeszkedik a gyermek addigi életébe. A változásokat érdekesnek, kedvezőnek éli meg a gyermek. Bölcsődés korban gyakran átlátogatunk az óvodába: jeles napok alkalmával, ünnepváráskor rendezett játszódélutánokon, bábelőadásokon, óvodai moziban, ahol 5-10 perces bölcsődéseknek való mesefilmet láthatunk. Kipróbálhatjuk a fejlesztő játékokat a közösségi térben, illetve a tornateremben, bölcsődés kor végén átlátogatunk és ismerkedünk az óvó nénikkel, szülői értekezletet szervezünk a bölcsődében a leendő óvodások szülei számára melyre meghívjuk az óvodavezetőt is. Óvodáskorban pedig megszervezzük az óvodások visszalátogatását a bölcsődébe. A gyermek fejlődésének nyomon követése folyamatos, ezáltal a program fejlesztése is hatékonyabb, az összehangolt szokásrendszer megkönnyíti a bölcsőde-óvoda átmenetet. Folyamatos a szakmai megújulás. Az együttműködés során, szakmai ismereteket adunk át egymásnak és bővítjük ezeket (szakmai napok szervezése, tevékenységek megfigyelése, közös programok) Pedagógiai programunk egymásra épül**.** A gyermek, a

pedagógus és a szülő saját szerepében megerősítve, partnerként aktívan vesz részt a nevelés, nevelődés folyamatában. A nevelési célok, alapelvek, a tevékenységi formák hasonlóak, figyelembe véve az életkori sajátosságokat. Ugyanakkor az egyes tevékenységi területek más hangsúlyt kapnak. A nevelők az óvodáéval egyező nevelési elképzeléseket és értékeket közvetítenek, ezzel is megkönnyítve, hogy az óvodába lépés zökkenőmentes legyen.

- **Együttműködés a jelzőrendszer tagjaival**, **gyermekvédelem**

A gyermekek védelme minden bölcsődei dolgozó kötelessége. Tájékoztatjuk a szülőket, a családot megillető támogatásokról, intézményes ellátásokról. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése érdekében jelzési kötelezettségünk van. Felismerjük a testi, lelki, fizikai bántalmazás, az elhanyagolás jeleit, és a veszélyeztetettséget jelezzük az illetékes gyermekjóléti szolgálatnak. Intézményi kérésre írásos szakvéleményt készítünk a gyermekről. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekjóléti szolgálat családgondozója a bölcsődében meglátogassa a hozzá tartozó gyermekeket. Védelembe vett gyermekek esetében a családgondozótól és a védőnőtől kapunk tájékoztatást. A bölcsőde egység – vezető, mint gyermekvédelmi felelős részt vesz esetkonferencián, jelzőrendszeri megbeszélésen.

- **Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal**

A hivatal által TAJ alapú elektronikus nyilvántartás működik a bölcsődében, a gyermekek TAJ szám alapján vannak nyilvántartva a rendszerben, napi jelentési kötelezettségünk van a szolgáltatás igénybevételéről. A hivatal a bölcsőde dolgozóit felveszi a személyes gondoskodást végző személyek működési nyilvántartásába nyilvántartási számon. Ezen kívül hatósági ellenőrzést indít

- A **Megyei Gyámhivatalokkal** látogatások, ellenőrzések alkalmával állunk kapcsolatban.
- A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával jól működő kapcsolatokat alakítunk ki mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek, illetve kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges: **Védőnői Szolgálat, Házi Gyermekorvosi Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Területi Gyermekvédelmi Szolgálat, Gyámhatóság, Nevelési Tanácsadó.**
- A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti szoros együttműködése.

Eseti szinten a **régió bölcsődéivel**, valamint az ország más régióinak módszertani bölcsődéivel.

- A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és a különböző **civil szervezetek** közötti együttműködés is hozzájárulhat a bölcsődei ellátást igénybe vevő családok szükségleteinek, esetleges speciális igényeinek kielégítéséhez.

8. A bölcsődei ellátás személyi feltételei

A gyermekek gondozását és nevelését szakképzett kisgyermeknevelők végzik különböző szakmai képesítéssel:

- 1 fő csecsemő- és kisgyermeknevelő BA főiskolai alapképzési szak
- Kisgyermek gondozó - nevelő emeltszintű szakképesítés/ csecsemő- és kisgyermeknevelő BA főiskolai alapképzési szakon hallgató
- 1 fő csecsemő- és kisgyermeknevelő BA főiskolai alapképzési szakon hallgató
- 1 fő kisgyermek gondozó – nevelő emeltszintű szakképesítés
- 1 fő bölcsődei dajka – folyamatban van a képesítése

- A bölcsőde dolgozói:

- Kisgyermeknevelő 4 fő / ebből 1fő Bölcsőde egység – vezetői feladatokat is ellát

  Szabóné Kajó Anita – kisgyermeknevelő

  Bak Patricia – kisgyermeknevelő

  Szabóné Komróczki Szilvia – kisgyermeknevelő

  Nagy Enikő – kisgyermeknevelő / bölcsőde – egység vezető

- Bölcsődei dajka 1 fő, közfoglalkoztatásban foglalkoztatott dolgozok is segítik a munkánkat

  Szeleczkiné Szatmári Katalin – bölcsődei dajka

- Bölcsődeorvos 1 fő (havi 4 óra/ gyermekcsoport)

  Dr. Kovács Gábor - gyermekgyógyász

A bölcsődében a nevelési - gondozási feladatokat a gyermek „saját” kisgyermeknevelője és társ kisgyermeknevelője végzi, aki ismeri és tiszteletben tartja a gyermek egyéniségét. A kisgyermeknevelő magatartásával mintát, modellt nyújt a gyermek és a szülő számára.
A gyermek reggeli fogadásánál és délutáni hazaadásánál a szülő és a kisgyermeknevelő együttműködését egymás személyiségét tiszteletben tartó, udvarias, kapcsolatépítő magatartás kell, hogy jellemezze.
Minden gyermeket egyformán magas színvonalon, szeretetteljes légkörben neveljen - gondozzon a kisgyermeknevelő, etnikai és egyéb megkülönböztetés nélkül. A nem kisgyermeknevelő munkakörben alkalmazott dolgozók akkor tudják eredményesen segíteni a munkát, ha látják helyüket, szerepüket a bölcsőde egészében. Olyan empatikus képességgel kell rendelkezniük, amely alkalmassá teszi őket arra, hogy megfelelő társaik legyenek a kisgyermeknevelőknek a gyermeki személyiség kibontakoztatásában. Megfelelő szintű folyamatos tájékoztatás után tudniuk kell milyen célok érdekében, hogyan kívánják a kisgyermeknevelők a gyermekcsoport nevelését és gondozását megvalósítani, és ennek megfelelően járuljanak hozzá a nevelés-gondozás eredményességéhez.

9. Bölcsődei ellátás tárgyi feltételei

Bölcsődénk, bölcsődének épült, a település központjában helyezkedik el. Az épület jobb szárnyában található az óvoda mellett, külső képével is illeszkedik a település hangulatához, a homlokzati rész a Wenckheim kastély mintájára készült el. A bölcsőde egy gondozási egységgel, 26 férőhellyel működik. Az épület belső kialakítása családias, esztétikus, barátságos, tárgyi feltételei megfelelnek az előírásoknak.

- **Átadó:**

Alapterülete és felszereltsége megfelelő**,** gyermekek öltözködési igényeinek megfelelő ruha és cipőtároló, hirdető fa - fontos információknak a bölcsőde mindennapjairól.

- **Fürdőszoba:**

A gondozáshoz használt terület biztonságosan megközelíthető. Célszerű, megfelelően elhelyezett eszközök segítik a gondozás folyamatosságát. A gyermekvécé és a mosdó elérhetőségét szükség esetén dobogóval is biztosítjuk. A gyermekméretű eszközök lehetőséget adnak az önálló tevékenységhez, a helyes szokások elsajátításához. A szájöblítéshez, a szülők biztosítanak a gyermek fejlettségének megfelelő eszközöket. Az otthoni és a bölcsődei pelenkákat, váltóruhákat rendezetten, jellel ellátott helyen tartjuk. Esztétikus, megfelelő formájú színes jeleket használunk a gyermekek személyes tárgyainak megkülönböztetésére.

- **Gyermekszoba**

A szobákat úgy rendezzük be, hogy a kisgyermekek egészséges fejlődése biztosítva legyen, mozgás és játékigényük kielégítést nyerhessen, kedvükre játszhassanak társaikkal és kisgyermeknevelőjükkel. A bútorok a gyermekek életkorának megfelelő méretűek, megfelelő elhelyezésükkel alakítjuk ki az elkülönített, nyugodt játszóhelyeket. Elegendő hely van a nagymozgásos tevékenységekhez és a csendes játékokhoz. A csecsemők, a járni tanuló gyermekek számára biztonságos hempergő van. A puhaságot játszópárnákkal, ülőpárnával, kuckóval, mesesarokkal, pihenési lehetőségekkel biztosítjuk. Állandó saját helye van a gyermekeknek az asztaloknál. Állandó hely, jellel ellátott saját ágy van a nyugodt alváshoz. A kisgyermeknevelők ülőhelyéről jól belátható a szobák területe. A sajátos arculatban fontos, a környezet kialakításának, a tárgyi felszereltségnek, a bölcsődei környezet berendezésével, felszerelésével az intézményre jellemző ízlésvilágot közvetítünk. A csoportszobák berendezése és a dekoráció mindig visszatükrözi a kisgyermeknevelők esztétikai értékrendjét.

- **Tálaló konyha:**

Bölcsődénkben tálaló konyha működik. A bölcsődés korosztálynak megfelelő ételt, az OÉTI ajánlásban leírtak alapján, valamint a HACCP rendszer betartásával a Körösladányi ÁMK konyhája biztosítja számunkra, az étlapot a bölcsőde orvosa és az intézményegység - vezető véleményezi.

- **Játszókert**

Füves, térköves udvarrészek által változatos mozgáslehetőségeket biztosítunk minden évszakban a rögzített és mobil játékokkal (mászókák, labdák, motorok, autók, stb.), szabványnak megfelelő homokozóval. Párakapuval biztosítjuk a gyerekek felfrissülését a meleg nyári napokon. A szabad levegőn való alvásra, étkezésre is van lehetőség a fedett terasz alatt.

- **A helyiségek díszítése:**

Törekszünk a vizuális ingerek egyensúlyának biztosítására, az esztétikus környezet kialakítására. Az évszakoknak, ünnepeknek megfelelően, ízlésesen, mértékletesen díszítjük a helyiségeket. A gyermekek által készített alkotásokat kiállítjuk a gyerekek és a szülők számára látható, falitáblán.

- **Textíliák**

A gyermekek saját ruhában, váltócipőben tartózkodnak a bölcsődében. A megfelelő mennyiségű és évszaknak megfelelő váltóruháról a szülő gondoskodik. Bölcsődei textilpelenkát a pelenkázón a

gyermekek gondozásához használunk. A törülköző és az ágynemű is bölcsődei. A gyermekek személyes használati tárgyait jellel ellátjuk. Gondosan mossuk, fertőtlenítjük a textíliákat.

10. A bölcsődei nevelés, fejlesztés, gondozás feladatainak szakmai tartalma

- **Beszoktatás**

A szülővel,- elsősorban az édesanyával - történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. A szülő jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást, lehetőséget ad a szülőknek a nevelési módszerek és a hasonló korú gyermekek tevékenységének megfigyelésére. Bölcsődénkben szorgalmazzuk az anyával történő, fokozatos beszoktatás fontosságát. A gyermek szülővel történő beszoktatása (általában 2 hét).

- **Napirend**

Napirend minden gyermekcsoportban a napi tevékenység keretét adja, tekintettel van a gyermekek létszámára, fejlődésére, korára. Játéktevékenység- nevelési feladatok - bölcsődénkben a gyermekek tevékenységük nagy részét játékkal töltik, mely alapja a mozgás, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésüknek, a világ megismerésének.
A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend megteremti a gyermekek igényeinek megfelelő nevelés – gondozás feltételeit. Biztonságérzetet, kiszámíthatóságot jelent és megadja az aktivitás és önállósodás lehetőségét. A folyamatosságon belül az egymást követő események ismétlődése biztonságérzetet ad a gyermeknek, hiszen tudja, hogy mi után mi fog következni. A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalmát is biztosítja. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg - s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételéről, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. a bölcsőde nyitása, zárása) is. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját kisgyermeknevelői - rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembe vétele. A kisgyermeknevelők munkarendje a gyermekek napirendje alapján készül el. A gyermekek napirendje jól látható helyen ki van függesztve.

- **Saját kisgyermeknevelő rendszer**

A saját kisgyermeknevelő - rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik. A csoport gyermekeinek egy része (6-7 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A saját kisgyermeknevelő szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás ideje alatt is ő a kisgyermeknevelője (ún. Felmenőrendszer). A saját kisgyermeknevelő rendszerben több figyelem jut egy gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, szokásait, a gyermek és a gondozónő között bizalmi kapcsolat alakul ki. Az egy gondozási csoportban, és egységben dolgozók minden kisgyermek biztonságáért egyforma mértékben felelnek!

- **A gyermekcsoportok szervezése**

A bölcsődei gyermekcsoportok létszámára vonatkozó szabályokat a 15/1998. NM. rendelet határozza meg. Ennél magasabb csoportlétszám nem elfogadható. Intézményünkben 26 bölcsődést tudunk fogadni, a csoportszervezés vegyes életkorú csoportokban történik. A csoportba sorolás legfőbb szempontja a csoportok létszámának kiegyenlítettsége. A 12 létszámú csoportba az üres férőhelyekre elsősorban a 2 évnél fiatalabb gyerekeket fogadjuk. A 14 létszámú csoportba az üres férőhelyekre tudjuk fogadni a 2 évnél idősebb, vagy azokat a gyerekeket, akik a beszoktatás végéig betöltik 2. életévüket. Ennek tükrében a csoportok szervezésénél az adott csoport létszám határáig figyelembe vesszük az életkort és a szülői igényeket is.

- **Egészségfejlesztés; gondozás- önellátás alakítása**

Az egészséges életmód kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. A gyermeket erőteljes testi fejlődés jellemzi, így a bölcsőde feladata, hogy ezt a fejlődést minél jobban elősegítse.

- A fejlődéshez szükséges az egészséges és biztonságos környezet megteremtése.
- A szükségletek egyéni igény szerinti kielégítése.
- Az egészséges életmód, a táplálkozás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- Egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakulásának segítése
- A mozgásigény kielégítése s közben a mozgásfejlődés elősegítése.
- A napirend is az egészséges életmódra nevelést szolgálja. A táplálkozás, tisztálkodás, a mozgásigény kielégítése (melynek egy része szabad levegőn történik) és az alvás meghatározott ideje az egészséges fejlődés feltétele is egyben.

- A napirend is az egészséges életmódra nevelést szolgálja. A táplálkozás, tisztálkodás, a mozgásigény kielégítése (melynek egy része szabad levegőn történik) és az alvás meghatározott ideje az egészséges fejlődés feltétele is egyben

➢ **Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése**

Az érzelmi nevelést nem lehet elég korán kezdeni, ha az a célunk, hogy kiegyensúlyozott kisgyermekeket neveljünk, akik érzelmi biztonságban játszhatnak, tevékenykednek, ismerik meg önmagukat és környezetüket. Bölcsődénkben a kisgyermeknevelők nagy hangsúlyt fektetnek az érzelmekre, a társaskapcsolatok alakulására, hisszük, hogy a testi – lelki egyensúly megteremtése és megőrzése pozitívan befolyásolja a nevelés hatékonyságát, a kisgyermekek személyiségét. Arra törekszünk, hogy olyan módszereket vezessünk be a napirendbe beágyazottan a mindennapokba, amelyek megnyugtatók számukra, ezzel megteremtve az érzelmi biztonságot. Fokozatosan arra törekszünk, hogy fejlettségüknek megfelelően mondják el érzelmeiket, illetve tanulják meg az indulatokat kezelni. Derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermek segítése az esetlegesen átélt nehézségeik feldolgozásában a kisgyermeknevelő - gyermek közötti szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése, az egyéni szükséglete kielégítése a csoportban élés helyzetében, az én tudat egészséges fejlődésének segítése a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése.
Lehetőségteremtés a kisgyermeknevelővel és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére az én érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését. A kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása), a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi és/vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek gondozása - nevelése speciális törődéssel, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

➢ **Megismerési folyamatok fejlődésének segítése - érzékelés, észlelés**

Az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése.

A kommunikatív képességek és kommunikációs kedv fejlődésének segítése.

A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása A gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása.

Az önálló aktivitás és kreativitás támogatása, az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válás segítése.

Ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítés.

A gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése.

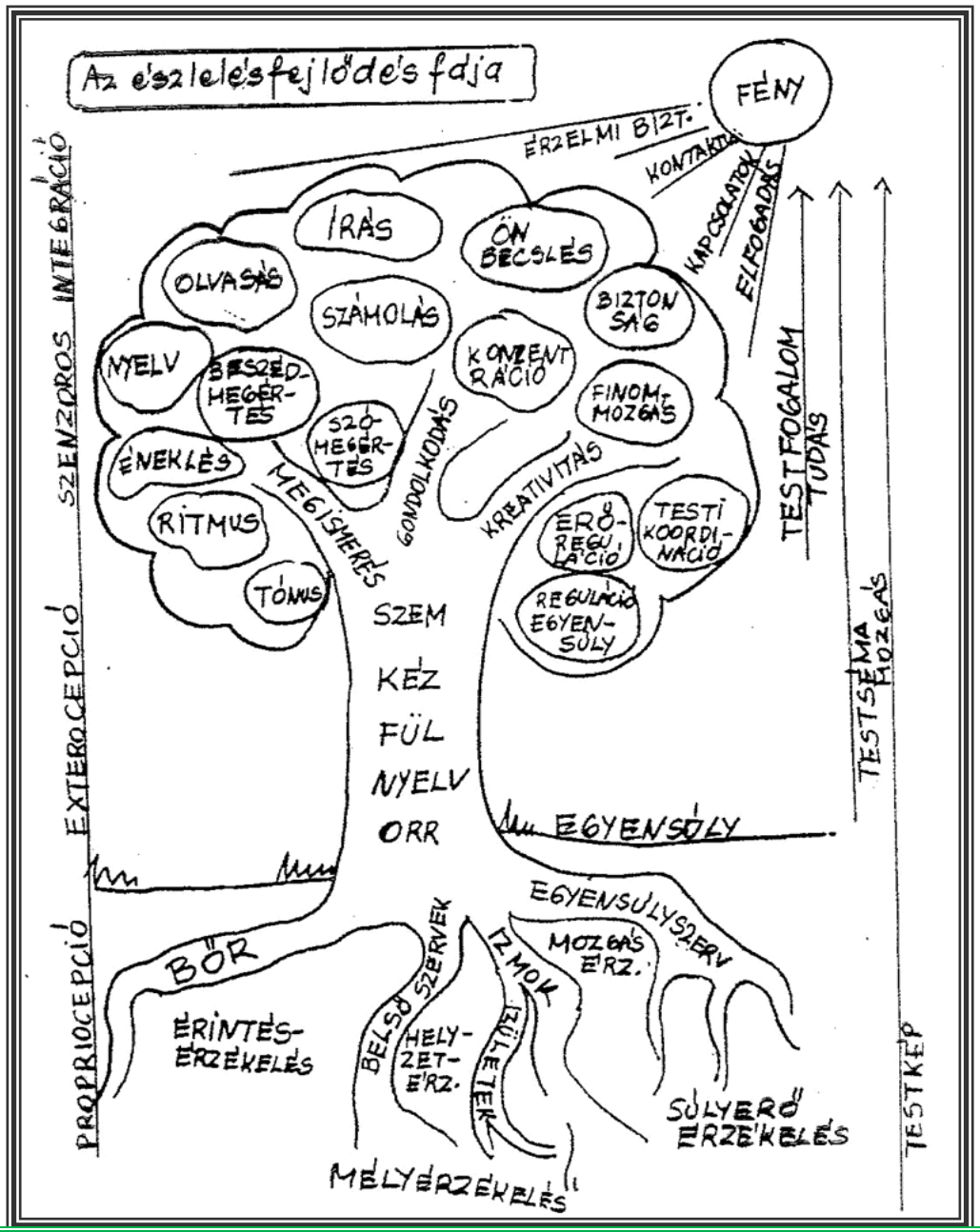

A fejlődés olyan, mint egy fa, az alapvető készségek a gyökér és a törzs szintjén vannak. Minden művelet előfeltétele a figyelmi szint, az éberség. A fa koronája pedig a kifejlett komplex készségeket jelképezi. A megszerzett alapok teszik lehetővé a tanultak, a képességek érvényesítését.

- **Gondozás**

Célunk, hogy minél szorosabb, bensőséges kapcsolat alakuljon ki a gyermek és a nevelője között, amelynek elsődleges feladata a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A gyermek aktív részvevője kell, hogy legyen a gondozási műveleteknek, ezzel is segítve őt a szociális kompetencia kialakításában. A csecsemő és a kisgyermek nevelésének legfontosabb területe a gondozás. A gyermek elsősorban ezekben a helyzetekben van kettesben kisgyermeknevelőjével, aki ilyenkor nyújthatja neki azt a megkülönböztetett figyelmet, amelynek talaján a jó kapcsolat kialakulhat. Ilyenkor beszélhet a kisgyermeknevelő leginkább személyhez szólóan a gyermekhez, s nem is csak az önálló evés, öltözés, vetkőzés, kézmosás vagy bili használat megtanulása érdekében. Hanem azért is, mert gondozás közben, testi szükségleteinek kielégítése kapcsán tanulja meg a gyermek – azon keresztül, hogy:

- kisgyermeknevelője a szükségleteit kielégíti
- jelezni, majd felismerni és differenciáltan kifejezni magukat a szükségleteket
- az azok kielégítésével kapcsolatos igényeit
- a kielégítettség után érzett megelégedést, ami egyúttal feltétele annak, hogy a tárgyi világ felé érdeklődéssel forduljon.

Túlzás nélkül lehet azt állítani, hogy a gyermek elsősorban gondozás közben, testi szükségletei kielégítése kapcsán ismeri meg önmagát és kisgyermeknevelőjét. A szükségletek érzékelésén és azok kifejezésére kapott válaszon keresztül tanulja meg magát a szükségletet (azt, hogy éhes vagy szomjas stb.), és azt is, hogy ő az, aki éhes vagy szomjas. Sőt azt is, hogy a felnőtt az, aki e szükségleteit kielégíti, ő maga előmozdíthatja ezt, ha megfelelő jelt ad a disz komfort érzéséről. Ha a felnőtt gondozás közben figyel a gyermek jelzéseire, s azok figyelembevételével eteti, fürdeti, öltözteti, vetkőzteti, akkor módot ad neki arra, hogy kezdettől fogva „bele is szólhasson” gondozásának menetébe, szükségletei kielégítésének módjába. Ez

a szociális kompetencia kialakulásához vezet, ami az aktív szociális beilleszkedés alapja. Az érzelmi fejlődés szempontjából igen fontos szerepe van a gondozás közbeni testi kontaktusnak. Ezért igen nagy hangsúlyt kell helyezni arra, hogy a gondozás közben az „érintő kéz” mozdulata tapintatos és együtt érző legyen. Ezzel biztosíthatja a kisgyermeknevelő a gyermek biztonság érzetét, és így alakul ki a gyermekben, hogy szükségleteinek kielégítése közbeni testi kontaktus örömforrás mindkettőjük számára. Gondolni kell arra is, hogy a gondozás részét képezi annak a folyamatnak, amelyen keresztül a gyermek a saját testét megismeri. A testséma kialakulásában fontos szerepet játszik a saját testével és testrészeivel végzett tevékenység, sőt valószínűleg a mások testének, mozgásának látása, tapasztalása is. Egész életére, személyiségére, önmagáról alkotott képének és önbecsülésének alakulására, nemi szerepének vállalására s majdani szülői magatartására is kihat az, hogy saját testét, az azzal való bánást és annak funkcióit kellemesnek vagy kellemetlennek éli meg. Csak a jó gondozás része a nevelői munkának. A nem megfelelő, pedig gátja a személyiség egészséges alakulásának. Ha a szükségleteket nem megfelelően elégítik ki, a fizikai biztonságérzet hiánya gátlás alá vonja a gyermek érdeklődését önmaga és a külvilág iránt, korlátozza belülről fakadó aktivitásának kibontakozását és szociális beilleszkedését is. Ezért bölcsődénk kisgyermeknevelői arra törekednek, hogy a gondozás minden esetben bensőséges interakciós helyzet legyen – a kisgyermeknevelő és a gyermek között-, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. Továbbá mindig szem előtt tartjuk, hogy a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele az, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait megerősítéssel, dicsérettel jutalmazzuk, mely növeli az együttműködési kedvet, a sikertelenségért viszont nem kap elmarasztalást. Lényegesnek tartjuk az elegendő idő biztosítását, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. Különös gondot fordítunk a kommunikáció érzelmi töltésére, mivel a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra és a pozitív énkép kialakulására, melyek nagymértékben befolyásolják a személyiség egészséges alakulását. S végül, de nem utolsó sorban, tudatában vagyunk, hogy minden gondozási helyzet jól felhasználható az információk átadására a folyamatban használatos tárgyi környezet dolgairól.

- **Étkezés:**

A gyermekek táplálása az életkori sajátosságaiknak és egyéni igényeiknek megfelelően történik. A napirendünk lehetővé teszi, hogy minden gyermek nyugodt körülmények között étkezhessen. A gyermekek kis csoportokban ülhetnek az asztalhoz, ha már egyedül le tudnak ülni, illetve fel tudnak állni, és az ételadagjuk nagy részét önállóan el tudják fogyasztani. Új ételek, ízek bevezetésénél először mindig csak kis mennyiséggel kínáljuk a gyermeket és csak akkor adunk neki többet, ha szívesen fogadja. Az ételből minden gyermek egyéni étvágyának megfelelő mennyiséget kap. Soha nem kell egyetlen kanállal sem többet fogyasztani a kívántnál. Fokozza a gyermekek étvágyát, ha nem sürgetjük őket, és az étkezések jó hangulatban zajlanak. Az étkezés közben szerzett tapasztalatok a gyermek tudását gyarapítják. Az étlap a szülők számára az átadóban kerül kifüggesztésre minden héten.

Cél: Ismerjék és használják helyesen az étkezéshez szükséges tárgyakat (evőeszköz, pohár, szalvéta). Ismerkedjenek meg a kulturált étkezés szokásaival, szabályaival.

- **Szobatisztaságra nevelés:**

Fokozott figyelmet fordítunk arra, hogy a pelenkázás, biliztetés, WC használat a gyermek fejlettségének megfelelően történjen. A szobatisztaságra nevelés menetét a szülőkkel közösen tervezzük meg, amikor a gyermek már hajlandóságot mutat az önállósodásra.

- **Mosakodás:**

Pelenkázás, WC és bili használat után minden alkalommal kezet mosatunk a gyermekekkel. Ehhez biztosítjuk számukra a folyékony szappant, a folyó meleg vizet, minden gyermek számára külön jelével ellátott törölközőt. Minden gyermeknek van külön fésűje, pohara jelel ellátva. Ezek az eszközök a gyermekek számára könnyen hozzáférhetőek.

Cél: Ismerkedjenek meg a testápolási teendőkkel, a tisztálkodáshoz szükséges eszközökkel. Ismerjék a tisztálkodás sorrendiségét. Segítséggel mossanak kezet, használják, jellel ellátott törölközőjüket. Ismerjék a papír zsebkendő használatát és segítséggel használják is azt.

- **Öltözködés:**

Az öltözködésre mindig biztosítunk megfelelő helyet és időt a gyermekek számára. A kisebbeket - a gyermek közreműködését kérve és elfogadva – mi öltöztetjük fel. A nagyobbakat - akik már próbálnak önállósodni, próbálkozhatnak az egyes ruhadarabok le - felvételével. Semmiképpen nem sürgetjük őket, hiszen a begyakorláshoz sok idő kell, de gyakori dicsérettel ösztönözzük őket a sikerre.

Cél: Ismerjék fel saját ruhájukat, cipőjüket. Próbálkozzanak az öltözködéssel. Ruhájukat próbálják segítséggel ki és begombolni, fel és levenni.

- **Alvás, pihenés:**

A gyermekeknek életkoruk és egyéni igényeik szerint van szükségük a pihenésre. A gyermekeknek külön fekhelyet és igény szerint délelőtti, délutáni alvási lehetőséget biztosítunk. A gyermekek egymásba rakható korszerű ágyakon alszanak. Alváshoz csendes, nyugodt légkört teremtünk, mese, halk zene alkalmazásával.

- **Játék**

„ A játék, út a gyermekek számára, annak a világnak a megismeréséhez, amelyben élni fognak, és amelyet megváltoztatni hivatottak.”

- **A játéktevékenység jelentősége a gyermek életében**

- A játék a kisgyermekkor legjellemzőbb tevékenységi formája, elsődleges szerepe van a gyermek fejlődésében, játékban történik az élményfeldolgozás, a megértés folyamata. A legtöbbet akkor tehetjük gyermekeinkért, ha már kisgyermekkorban megteremtjük számukra a szükséges feltételeket.
- A játékban nyilvánulnak meg az érzelmek, jelzi az adott fejlettségi szintet.
- Tehát a nevelésben a játék a fejlődés-fejlesztés legfőbb biztosítéka.
- A játék örömforrás a gyermek számára. Játékról csak akkor beszélhetünk, ha ez a gyermeknek örömet szerez. Rákényszeríteni a gyermekre a játékot nem lehet. Számára a játék akkor is örömforrás, ha nehezen jut el a megoldáshoz. Ha mégis sikerül, benne van a megismerés öröme.
- Önként vállalt tevékenység. A játékban mindig kifejeződnek a gyermek érzelmei.
- A játékban a fejlődés minden formája tükröződik. Általánosan fejlesztő hatású. Fejleszti a készséget, képességet, hat a szerkezet és a funkció kölcsönhatására. A teljesítőképességet fokozza. A figyelem formája, képzeletet, ügyességet, gyorsaságot segíti.
- A játék mindig önálló elhatározáson, célkitűzésen alapszik.
- A játék a célját mindig önmagában hordja. Öncélú tevékenység. Azért van, mert játszani jó.
- A játékban ismeri meg a gyermek az interperszonális kapcsolat szabályait. A társat bántani, elvenni tőle nem szabad. Mit szabad és mit nem. Azé a játék, aki először vette le a polcról. Fegyelem. A játékban a gyermek minden tulajdonsága feltárul, eszköz a gyermek

megismeréséhez. A gyermek játékában tükröződik a vágya, gondolata, képzelete, sérelmei, érzelmei. Problémát old meg és ezáltal a gondolkodása fejlődik.

Szakmai programunkban a játék helye, szerepe az Alapprogram szellemiségét tükrözi. Hangsúlyt helyezünk a gyermeki játék védelmére, a feltételek megfelelő alakítására, az öntevékeny szabad játék megnyilvánulásainak tiszteletben tartására.

Tevékenységeinket csendjátékkal és a Montessori eszközök használatával egészítjük ki, a módszer, a Montessori-féle tapasztalati úton szerzett tudáson alapul. *Maria Montessori* pedagógiájának legjellemzőbb mondata: “Segíts nekem, hogy magam csinálhassam!”

A cél az, hogy a gyerekek saját tapasztalataik segítségével tegyenek szert az alapvető ismeretekre. Ennek az alternatív pedagógiának az elsődleges feladatai közé tartozik az önállóságra nevelés , a probléma megoldó készség fejlesztése. **A mindennapi életre való felkészítés** során a célunk, hogy a gyerekek minél több teendőt *önállóan* végezzenek el. Vonatkozik ez az öltözködésre, környezetük rendben és tisztán tartására, étkezésükre. **Érzékszervek fejlesztésére** a különböző érzékelési folyamatok fejlesztésére készült eszközökkel a gyerekek összehasonlítanak, hasonlóságokat és különbségeket állapíthatnak meg, párosítanak és sorokat alkotnak. (Montessori torony, színpárok, stb.)

- **Fő feladatok**:

- A belső késztetésből induló szabad játéktevékenység feltételeinek biztosítása: a játék feltételein értjük mindazon tényezőket, amelyek a játék kibontakozására, menetére hatással vannak.
- A játék szabadsága azt jelenti, hogy szabadon választja és külső kényszertől mentesnek éli meg, a gyermek önként vesz részt a játékban, maga választja meg mit, mivel, hogyan, hol, meddig és kivel játszik.

- **Eszközök biztosítása**:

Alapvető feltétele a szabad játéktevékenységnek. Különböző játékfajták biztosítása formában, színben, anyagban, méretben, funkcióban. Bölcsődei csoportban az azonos játékeszközökből legalább a csoport 2/3 résznek elegendő mennyiség biztosítása szükséges (konfliktusok elkerülése).

A játék egyes színterei eltérő játékkészletet feltételeznek (csoportszoba, udvar)

A játékeszközöket nyitott polcon kell elhelyezni. A játékokat célszerű csoportosítani, mert a gyermekek így könnyebben megtanulják, hogy az egyes játékok hol találhatók, azokkal hol tudnak legzavartalanabbul tevékenykedni, kialakít bennük bizonyos rendszerességet.

A csoportban játéksarkokat, pihenésre, elkülönülésre alkalmas „puha sarkokat kell kialakítani.

A készen vásárolható játékokon kívül ötletes játékok készíthetők házilag is, s ennek lehetőségével a kisgyermeknevelőknek élni kell (bábok, kiegészítők, fejlesztő játékok, stb.)

Az alapjátékokat minden csoportban biztosítani kell évszaktól függetlenül.

- **Jó a játékkészlet, ha**:

- megfelel a gyermekek életkorának, fejlettségének érdeklődésének,
- többféle, gazdag tevékenységre ad lehetőséget,
- aktivitásra, szabad választásra lehetőséget nyújt.

- **Elegendő idő biztosítása:**

A rugalmas folyamatos napirendet úgy kell megszervezni, hogy minden olyan időt, amit a gondozás nem foglal el szabad játékkal tölthessék a gyermekek. Akkor elegendő a játékidő, ha minél hosszabb, összefüggő idő áll rendelkezésre, játékra, ha a játékidő indokolatlanul nincs megszakítva.

- **Nyugodt, biztonságos környezet biztosítása:**

A gyermeket feltétel nélkül elfogadó, védő-támogató környezet, a szoros személyi kötődés az őt nevelő-gondozó felnőtthöz, biztosítja azt az érzelmi hátteret, ami szükséges az önfeledt szabad játéktevékenységhez.

A kisgyermekek képesek hosszú percekig elmélyülten játszani, de igénylik, és nagyon élvezik, amikor a felnőtt együtt játszik velük. Ez a közös tevékenység kellemes élmény a gyermek számára. A közös játék már egészen fiatal kortól a „jó együtt” élményét adják a gyermek és felnőtt számára (ölbeli játékok: tapsoltatók, lovagoltatók, tenyeresdik, táncoltatók…)

Bár a felnőtt közelségét később is igénylik a bölcsődés korú gyermekek, de a szimmetrikus kapcsolatok is egyre nagyobb szerepet kapnak. A másokkal való játszás során tanulja meg a gyermek a társas együttlét szabályait, meg tanul másokhoz alkalmazkodni, saját akaratán érvényesítésében tapasztalatokat szerez.

- **A felnőtt részvétele a gyermek játékában:**

A bölcsődei nevelésben, a gyermek játékában a felnőttnek szerepet kell kapnia, hiszen odafigyelése, esetenként ötletek, viselkedési és helyzetmegoldási minták adása a fejlődés fontos segítői. A felnőtt támogató odafigyelése, a gyermek pillanatnyi igényéhez igazodó részvétele a játékban erősíti a játék örömét. A felnőtt sokféleképpen kapcsolódhat a gyermek tevékenységébe, de optimális határok között.

A játékban való részvétel formái:

- kezdeményezés
- együtt játszás
- megerősítés
- segítség nyújtása
- ötletadás
- konfliktusok megoldása

➢ **A csoporthelyzet kezelése:**

A bölcsődei életben gyakori jelenség, hogy egy gyermekkel folytatott játék felkelti más gyermekek érdeklődését. Fontos, hogy minden gyermek saját érdeklődésének, igényeinek megfelelően vehessen részt az adott játékban. Fontos az egymás iránti figyelem, tapintat felkeltése, a társas kapcsolatok fejlődését pozitív irányba befolyásolják.

Konklúzióként elmondhatjuk, hogy felismertük azt, hogy a játék az ember életét alapvetően befolyásoló jelenség. A játék lehetőségét a korai életévekben magas színvonalon biztosítani tehát, hosszabb távon megtérülő befektetés.

➢ **A játék tevékenység legfontosabb feltételei**

Tárgyi környezet, játékeszközök meghatározzák a gyermekek fejlődését.
Törekszünk arra, hogy optimális mennyiségű és minőségű felszereltség vegye körül a gyermeket. Ezt szolgálja a játszósarkok kialakítása; az egyéni játszási lehetőségek biztosítása (zene, mesélő, képeskönyv nézegető, építő, dramatikus játékok, szerep játékok, pihenősarkok) Csoportszobáink berendezése lehetőséget nyújt az alkotásra és a különböző finommotorikát fejlesztő tevékenységek szervezésére.
Folyamatosan kívánjuk bővíteni a gyermekek játékkészletét, a nevelési módszerekhez szükséges eszközöket. A csoportszobákban a gyermekek, komfortérzését, biztonságérzetét elősegítő berendezéseink, a puhasarkok a pihenés, az elmélyült egyéni játék színterei.

A nagymozgást elősegítő játékok kínálata a dramatikus játékok választéka, a vízzel és homokkal történő játéktevékenység lehetősége megvan a bölcsődénkben. Napi illetve heti tevékenységeinket az évszakok változásával kapcsolatos ismeretek nyújtására, megtapasztalására, valamint a hagyományőrzésre alapozzuk.

- **Mozgás**

A mozgásos játékok, fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, stb.) Fejlesztik a testi képességeket, mint az erő ügyesség, gyorsaság, állóképesség, de fontos szerepük van az egészség megőrzésében is.

A mozgás a kisgyermek lételeme, a mozgásos tapasztalatok jelentik számukra az igazán érthető és feldolgozható információt, a világ megismerése, a gondolkodás fejlődése ebben a korban érzékszervi-mozgásos sémákon keresztül történik. A mozgásfejlődés fiziológiás menetének minden lépése a gyermek belső késztetésén alapul. Nincs szükség arra, hogy a fejlődés menetébe gyakoroltatással, bizonyos fejlettebb helyzetekbe helyezéssel, tanítással beavatkozzunk. Az, hogy a fejlődés menetébe nem avatkozunk be, nem jelenti azt, hogy nincsenek feladataink a feltételek biztosításával kapcsolatban. A felnőttnek nem az a feladata, hogy kedvet csináljon a mozgáshoz, hanem az, hogy nyújtsa mindazt, ami a gyermek jó közérzetéhez, biztonságérzetéhez, fejlődéséhez szükséges.

- **Fő feladatok**:

- széleskörű mozgáslehetőség biztosításával a mozgástapasztalatok megszerzésének segítése,
- a kötetlen szabad mozgástevékenység feltételeinek biztosítása (hely, idő, eszköz), csoportszobában és a játszóudvaron egyaránt: csúszda, alagutak, kisautó, kismotor, pad, ugráló labdák, hinta stb.
- az eszközök használata a gyermek saját belső késztetésén, igényén alakuljon, azokkal bármikor játszhasson a gyermek a kialakított szokásokon belül,
- a nagymozgások fejlődésének biztosítása mellet a finommotorika fejlődéshez is feltételeket kell biztosítani a csoportban és a szabadban egyaránt,
- közös játékos mozgással örömforrást, tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára.
- a nagymozgások és finommotorika fejlesztése, a játékos lábtorna a lábboltozat kialakítását előnyösen befolyásolja.
- a mozgásos játékok mindig a természetes mozgásformákra épüljenek.
- A szabadban való mozgást minden évszakban biztosítani kell!

- **Nevelési cél:**

A mozgás az egészség megszerzésére, megszilárdítására, a szervezet fejlődésének - növekedés, gyarapodás és testi képességek kialakításának- elősegítésére és a mozgásműveltség fejlesztése mellet örömforrásként kell, hogy szolgáljon.

- **Alkotó játék**

A finommotorikát fejlesztjük a különböző technikák bemutatásával. Papírtépés, nyomdázás, vágás, ragasztás, gyurmázás, festés. A gyermekek egyéni ötleteit támogatjuk. A tevékenységeket az évszakokhoz és az ünnepekhez igazítjuk. A gyermekek alkotásait a szülők számára is láthatóvá tesszük.

- **Ének-zene, mondóka**

Vers, mese, mondóka, ének.

Az érzelmi biztonság kialakulásában, az anyanyelvi nevelésben egyaránt fontos szerepe van a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt, mondókáknak, énekeknek, verseknek. A kisgyermek korai életszakasztól szívesen hallgatja a rövid meséket, történeteket, énekeket, mondókákat.

Bölcsődénkben az anyanyelvi nevelés mindennapos feladat. A napirendünk alapján, minden gondozási helyzethez kapcsolódva. Heti tervezetünkbe beágyazva a mindennapos tevékenységekbe is helyet kap. Beszélgetések, magyarázat, meggyőzés, mondókázás, éneklés, mese formájában. A vers, a mondóka, játék a nyelvvel, mindezt a bölcsődében csak mondogatjuk, nem tanítjuk a gyermekeknek. Jelentősége a beszédfejlődésben, a ritmusfejlesztésben, az anyanyelv szépségeinek a megismerésében, a képzelet, az emlékezet, a gondolkodás fejlődésében van és egyben esztétikai élményt is nyújt a gyermeknek. A mesélést a gyermek érdeklődésére, aktivitására építjük, melynek hatását a kisgyermeknevelő a gyermek játékában, viselkedésében, beszédében mérheti le. Gyermekeink az élőbeszéddel találkoznak, a mese, a mondókázás, az éneklés mind – mind természetes ingerek a bölcsődés gyermek számára, mely elősegíti beszédfejlődésüket, növeli a beszédkedvüket, szókincsük gazdagabbá válik általuk. A művészeti alkotások alkalmazása a gyermeknek segítenek felfigyelni a világra, a hangokra, színekre, formákra. A Művészet az önkifejezés eszköze és a kisgyermek vágyainak a kifejezője is. A kisgyermeknevelő, feladata válogatni és segíteni a találkozást a művészeti alkotásokkal, hogy az a gyermek belső igényévé váljon. A mese, a mondóka, a vers, az ének örömforrás a gyermek számára, az élő beszéd hallatán fejlődik a

beszéde, bővül a szókincse, az anyanyelv szépségeinek a megismerése, fejlődik a képzelete, emlékezete, gondolkodása, ritmusérzéke, érzelmeire is nagy hatással vannak és nem utolsó sorban esztétikai élményt is nyújtanak. Kiválasztásuknál figyelembe vesszük a gyermek életkori sajátosságait, az önkéntelen figyelem fejlettségét, az érthetőséget, az érdekességet, a ritmusát, zeneiségét. Az értelemtől független hangzási örömöt, amelyhez mozgás élmény is kapcsolódik. A zenei nevelésünk célja, hogy a gyermeket a magyar mondókákkal, énekes játékokkal megismertessük, a dalolással kedvet keltünk és mintát adunk az önkéntes utánzásra, a spontán dúdolgatásra. A nevelők a művészeti alkotásokkal igyekeznek olyan légkört teremteni, melyben a gyermek jól érzi magát és ő is kezdeményez. A képeskönyv nézegetéssel is fejlesztjük a gyermek beszédét, fantáziáját, képzeletét, a képek láttán verseket, mondókákat mond a kisgyermeknevelő, mely a gyermeknek egy idő után beépül a tudatába és utánozza a felnőttet. A beszéd mellett a képeskönyv segíti a képi látásukat, megfigyelésre nevel, elősegíti az értelmi képességüket, esztétikai élményt nyújt és nem utolsó sorban érzelmi életüket is gazdagítja.

A kisgyermek korai életszakasztól szívesen hallgatja a rövid meséket, történeteket, énekeket, mondókákat.

- **Feladatok:**

- A magyar zenei nevelés alapja az éneklés, a gyermek élvezi a dallamát, ritmusát, hangulatát.
- Amikor csak lehet, énekeljen a kisgyermeknevelő, az ének, zene személyiségfejlődésre gyakorolt hatása mással nem pótolható. A kisgyermeknevelő éneke – még ha nem is tiszta az énekhangja – többet ér minden gépi zenénél.
- A gyermek szívesen énekel együtt a kisgyermeknevelővel, társakkal, de figyelni kell a hangterjedelemre (5 hang). Fő cél a zene iránti érzékenység felkeltése.
- Használjon a kisgyermeknevelő hangszert, jó, ha a gyermek is próbálkozhat azzal
- Csendes énekléssel, dúdolgatással az érzelmi állapot pozitívan befolyásolható.
- Ének, vers, zene bármilyen játékhelyzethez kapcsolódhat, a különböző alkalmakhoz illő éneket válaszunk.
- A mondóka, ritmikus szövegek egyben mozgásos játékok is. A gyermekeket a mondókában a hangzás, a hangulat és a hozzá kapcsolódó ritmikus mozgások ragadják meg.
- A vers, mondóka játék a nyelvvel – mondani kell és nem tanítani.
- A mesélés, képeskönyv nézegetés az érzelmi, értelmi és szociális fejlődésre nagy hatással van, gazdagodik ismeret anyaga, könnyebben tud eligazodni az őt körülvevő világban, önmagáról szóló történetek hatására könnyebben feldolgozza saját élményeit.

- A mesélést a gyermek érdeklődésére, aktivitására építsük. A mesét soha ne kérdezzük vissza, annak hatását a gyermek játékában, viselkedésében, beszédében mérheti le a kisgyermeknevelő.
- A meséléshez „mesefüzet” szerkesztése jól hasznosítható zsebes megoldással, bábbal kiegészítve. Kezdetben célszerű a hónap meséihez elkészíteni, később egyéb mesékkel is bővíthető.
- Alvásnál, pihenésnél, halk zene
- A versek, énekek, mondókák és a mesék köré a csoportra jellemző szokások kialakítása (mesesarok, mesezsák, stb.)

A gyermekek érzelmi és értelmi fejlődésének segítése a beszédfejlődés az artikuláció fejlesztése, zenei tevékenységek végzése. A mondókákat ritmikus mozgással bemutatjuk, többször ismételjük. A dalokat és mondókákat Forrai Katalin Ének a bölcsődében c. könyvéből választjuk.

A zenét a gyermekek hangulatától függően hallgatunk, alkotómunkához komolyzenei cd gyűjteményünkből választunk. Elalvás elősegítéséhez relaxációs zenét használunk, ill. a kisgyermeknevelő altató dalt énekel.

A kisgyermek korai életszakasztól szívesen hallgatja a rövid meséket, történeteket, énekeket, mondókákat.

„Nem a zenét tanulják, hanem a zenéhez vezető érzékenységet” Kokas Klára

- **Ismeretek szerzése, tanulás:**

Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkori tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció.

Az ismeretek, tapasztalatok megszerzése iránti vágy belső motívum, a gyermek abban örömét leli, magában a folyamatban és annak eredményében egyaránt.

A bölcsődében a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzáson alapul, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, átszövi a bölcsődei élet egészét. A beszéd a kisgyermekkori tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének

feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók.

- **A spontán tanulás fenntartói:**
    - a kíváncsiság,
    - a kompetenciára törekvés,
    - a mintakövetés
- **Feladatok:**

- Elsődleges a fizikai és érzelmi biztonság megteremtése, amely alap ahhoz, hogy a kisgyermek érdeklődéssel forduljon a környezete felé, kedve legyen aktívan tevékenykedni.
- Optimálisan inger-gazdag környezet kialakítása, ezen belül a megfelelő játékkészlet biztosítása.
- Az élményszerzés lehetőségének biztosítása, az egyes helyzetek átláthatóvá tétele.
- Minta és modell nyújtása a gyermek számára, amit követhet.
- A tapasztalatok feldolgozásának segítése (a helyzethez és a gyermek fejlettségéhez igazodó magyarázat, a próbálkozások bátorítása, elismerése, segítség adása).
- A helyes szabadság biztosítása: kényszer nélkül történjen, csak annyit segítsen a felnőtt, amennyi szükséges, de azt mindenképpen. A helyes tanulási-tanítási folyamat során a gyermek saját aktivitására épülő tevékenysége útján sajátítja el a szükséges tudást.

- **Amit kerülni kell:**
- Erőltetett, direkt ismeretnyújtás (elveszi a spontán tanulás örömét).
- A spontán, felnőtt nélküli tanulás mítosza: a felnőtt jelenléte a környező világ megismerésében a gyermek számára nélkülözhetetlen.

- **A nevelő-gondozó munka tervezése**:

A bölcsődében a nevelés-gondozás tervezése hosszú múltra tekint vissza, mégis a tervezés az egyik legvitatottabb kérdése szakmai munkánknak: kell-e és milyen tartalommal kell tervezni a nevelési munkát.

A nevelési munka keret jellegű tervezése szükséges, mert biztonságot ad, irányt mutat. A Szakmai Programhoz igazodva elkészített játékos programok tervezete segíti a nevelési munkát, csökkenti az „ad hoc” jellegű megoldásokat.

A program megvalósulása a gyermekek számára nem jelenthet kényszert, azokban való részvételük saját akaratuktól, érdeklődésüktől, hangulatuktól függ.

A programkészítéshez egy hónapra meghatározzuk a fő nevelési célokat, azok megvalósítását segítő módszereket, eszközöket (mozgás, finommotorika, alkotó tevékenység, vers, mese, mondóka, aktuális ünnepek)

➢ **Feladatok:**

- A legkisebbek csoportjában a tervezés azoknak a tevékenységeknek (játékos mozgásoknak, mondókáknak, énekeknek) a számba vétele, amelyek az adott csoport és azon belül az egyes gyermekek fejlettségi szintjének megfelelnek.
- A nagyobbak csoportjában is a gyermekek fejlettségi szintjének figyelembe vételével történik a projektek tervezése.
- A projektekre a kisgyermeknevelőnek fel kell készülni (anyagok, eszközök, módszerek)
- A havi bontásban készített projektet októbertől májusig készítjük. Az összeállítás ideje a tárgyhót megelőző hónap utolsó péntekje.
- A programterv, projekt, írásban (számítógéppel) készül az egész évet átfogó bölcsődei – kisgyermek nevelési folyamat tervezés a projekt gyűjteményünk mellékletét képezik.
- A programtervek, projektek készítése előtt célszerű az előző havi terv megvalósulását áttekinteni.
- A projektet nem szabad mereven kezelni, annak rugalmas változtatása a gyermekek igényétől függően szükséges.
- Fontos, hogy a programtervek sokféle élmény, tapasztalat és ismeret nyújtására adjanak lehetőséget. Minden évszak sajátos tevékenységet kínál, ezt a programkészítésnél fel kell használni.
- A játszóudvaron sem elég a felügyeletet biztosítani, ötletekkel az udvari játékot is színesebbé lehet és kell tenni.
- A havi nevelési célkitűzés készítésénél célszerű meghatározni azokat az énekeket, mondókákat, verseket, amelyeket az évszakokhoz, ünnepekhez, aktualitásokhoz igazodva többször szándékozunk ismételni.
- Minden hónapra határozzuk meg a hónap meséjét, s a feldolgozás módját is (képek, bábok, stb.)

➢ **A környezet tevékeny megismerése:**

A bölcsődés gyermek számára is ösztönző erő a természet, amelynek a gyermeki személyiség fejlődésére rendkívül nagy hatással van. A természeti környezet kifogyhatatlan tárháza a játéknak, alkotásnak, az ezekhez kapcsolódó ismeretszerzésnek.

Csak az egészen fiatal korban elkezdett környezeti nevelés lehet biztosíték arra, hogy a gyermekben pozitív viszonyulás alakuljon ki a környezet, az élőlények iránt.

A bölcsődés gyermeket a természetből elsősorban az állatok érdeklik, érdeklődve figyelik azokat, utánozzák hangjukat, mozgásukat, testi közelségbe is szívesen kerülnek velük, pl. bátran megfognak férgeket, rovarokat (az azoktól való utálkozás már felnőttől tanult viselkedés).

A növények élőlényként való elfogadása a bölcsődés korú gyermek számára még nem egyszerű, de egy csírázó mag, egy rügyező ág megfigyelése felkelti érdeklődésüket, ismereteket szerezhetnek az évszakok szerint változó természetről.

A természeti jelenségek megfigyelése is érdekes tapasztalatot jelenthet.

Az élettelen környezettel a gyermekek kapcsolata sokrétű. A föld, a víz a levegő természetes módon jelen van életükben. A rögös föld, a száraz és vizes homok tapintása, markolászása, a kavicsok gyűjtögetése lehetőséget ad a környezet megismerésére.

Az így megszerzett ismeretekre lehet alapozni az óvodában a későbbi környezeti nevelést.

- **Kialakult gyakorlat**:

- A bölcsőde udvarán madarak, rovarok, csigák megfigyelése (külső tulajdonságok, mozgás, hang), séta közben kutyák megfigyelése, fajták sokféleségének megfigyelése.
- Képeken a szabadban látott állatok keresése, hangjuk utánzása, képeskönyv nézegetése közben énekek mondókák az állatokhoz kapcsolódva.
- Állat bábokkal tevékenység közben a tapasztalatok felidézése, hangutánzás.
- Ismerkedés a háziállatokkal, vadállatokkal képekről.
- Madarak etetése télen.
- Rügyező, virágzó ágak megfigyelése. Lombkorona kialakulás, a levelek sokfélesége, lomhullás megfigyelése az udvaron, séta közben a közeli parkban
- Virágok előbújása, gyűjtése, azokkal a csoportszobák díszítése.
- Bab, kukorica csíráztatása.
- Zöldségekkel, gyümölcsökkel ismerkedés (szín, forma, nagyság, íz, illat) - zöldség és gyümölcsnapok
- Virágok, levelek préselése, ragasztása.
- Kavicsok, termények gyűjtögetése, megfigyelése.
- Homokkal, vízzel tevékenykedés, ismerkedés tulajdonságaikkal, kölcsönhatásaikkal.
- Időjárás megfigyelése (szél, csapadék, különböző formái, napsütés, zivatar).

- **Fejlesztési célok, feladatok:**

- A kisgyermeknevelők természetismeretének gyarapítása
- Megfelelő minta adás a természet lényeinek elfogadásával kapcsolatban.
- A taktilis információ szerzés lehetőségének biztosítása, óvó-vigyázó felügyelet és higiénés szabályok betartásával.
- A természet változásából adódó ismeretszerzés lehetőségének jobb kihasználása, nem a gyermeki kíváncsiság és érdeklődés kielégítését kell feleslegesen akadályozni, hanem megfelelő felügyelet mellett támogatni a tapasztalatok szerzését.
- Szeles játékok (szélforgó készítése és megfigyelése, szappanbuborék fújása)
- Keresni kell a bölcsőde kapuinak nyitását: kisebb séták, közös kirándulások szervezése a családdal.

- **Programjaink, ünnepeink:**
- **Kiegészítő programok**
    - Mikulásvárás
    - Farsang
- **Család-bölcsőde közös programok**:
    - Karácsonyvárás
    - Húsvétvárás
    - Anyák napja
    - Gyereknap
    - Játszóház

- **Hagyományok**

Az ünnepeket és a hagyományok ápolását nem lehet kihagyni a bölcsőde életéből sem, hiszen játékos formában viselkedési formák, magatartási módok átadására van lehetőség, a gyermekek számára megkülönböztethető lesznek a hétköznapok és a jeles napok. A szokások, hagyományok megtartása a kulturális örökség ápolását jelenti, amelyre a korai életszakasztól kell szocializálnunk a gyermekeket. A bölcsődei nevelés felelőssége azért is hangsúlyos, mert napjainkban e hagyományokból egyre kevesebbet éltet a család.

Csak élet közeli ünnepek és hagyományok ápolása lehet a cél ebben a korosztályban. Fontos, hogy ezeknek a hagyományoknak talaja legyen a közösségben, mert a múlt örökségéhez csak így közelíthetünk. Az ünnepek nem műsorok szervezését jelentik, hanem rákészülést, közös ünneplést. Minden ünnepi készülődés, a felfokozott várakozás, erősíti az ünnep élményét,

segíti az ünnepi hangulat megteremtését. A bölcsődés korú gyermek számára minden ünnep egyedi, egyszeri, az ismétlődő ünnep minden alkalommal más és más.

- **Hagyományos ünnepeink**:

- **Születésnap**: csoporton belül, egyéni megünneplés az ünnepelt gyermek születésnapja körüli napon. Az ünnepelt, a gondozónők által készített rajzot, kap az üzenő füzetében. Az életkornak megfelelő számú gyertyagyújtása jelképes tortán történik. A rágcsálni valót és az ivólét a szülők hozzák.
- **Gyermeknap:** családdal közös rendezvény, ünnepi programok biztosításával, amit térítés nélkül vehetnek igénybe a bölcsődés gyermekek és szüleik.
- **Mikulás**: gondozási egységünkbe érkezik a beöltözött Mikulás. A gyermekek csomagot kapnak, amit hazavisznek és minden csoport lehetőség szerint új játékokat is kap.
- **Farsang:** gondozási egységenként ünnepelünk. Jelmezbe öltözés a gyermek és a szülők kívánságától függ.,a gondozónők a gyerekekkel közösen állarcot készítenek, de otthonról hozott jelmezben is érkezhetnek a gyerekek, ilyenkor átlátogatunk az óvodába is ahol közösen is ünnepelünk
- **Húsvét:** a családdal közös délutáni program, közös alkotás. A játszóudvaron a fűben a kisgyermeknevelők apró tojásokat rejtenek el, amit megkeresni, összegyűjteni nagy élményt jelent a gyermekek számára, nyuszi simogatással is feledhetetlenné tesszük ezt a délutánt a gyerekeknek.
- **Anyák napja**: csoportonként az anyák és a nagymamák meghívásával történik (egyéni meghívót ad minden gyermek az anyának). Rövid megemlékezés, közös ének, vers, amelyet ajándék átadás követ (saját készítésű, ill. a kisgyermeknevelők segítségével)

- **Fejlesztési célok, feladatok**:

- Keresni kell annak a lehetőségét, hogy több olyan programot szervezzünk, amibe bevonható a család.
- Felméréssel, véleménykutatással megismerni, hogy milyen programokban vennének szívesen részt a szülők, milyen időpontot tartanak alkalmasnak.

11. A bölcsődei ellátás igénybevétele, a szolgáltatásról szóló tájékoztatás formája

- A felvétel önkéntes, a szülő saját elhatározásából kérheti.
- A felvételi kérelmet a szülő (törvényes képviselő) személyesen terjesztheti elő.
- A gyermek bölcsődei felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti: a körzeti védőnő, a gyermekorvos, a szociális illetve családgondozó és a gyámhatóság is.

- A bölcsődei beiratkozásokra minden év áprilisában kerül sor, illetve a felvételi kérelmek benyújtása a megüresedett férőhelyekre folyamatos.
- A szolgáltatás igénybe vételének lehetőségeiről a szülők tájékozódhatnak az intézményrendszer és a bölcsőde honlapján, Körösladányi Hírmondóban, szórólapokból a házi gyermekorvosi rendelőben, a védőnői fogadó órákon, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálatnál, valamint minden év áprilisában a „Bölcsődei kóstolgató családi délelőttön”.
- Bölcsődénkben a beiratkozás utáni felvétel során a szolgáltatásról a szülők tájékoztatást kapnak írásban (házirend, tájékoztató) és szóban (első interjú – személyes beszélgetés, szülői értekezlet).
- A tájékoztatás tartalmazza az ellátás tartalmát és feltételeit; az intézmény által vezetett és az adott gyermekre vonatkozó nyilvántartásokat, valamint az azokba történő betekintés módját; a család és a bölcsőde kapcsolattartásának formáit; a házirendet; a panaszjog gyakorlásának módját, jogokat és az érdekképviselet működését; az érték és vagyonmegőrzés módját; a fizetendő térítési díjat.
- Bölcsődei jogviszony a szülő és a bölcsőde között létrejött írásbeli megállapodással jön létre, melyben a szülő (törvényes képviselő) egyben nyilatkozik, hogy az általa megadott személyes adatok a valóságnak megfelelnek, és ha abban változás áll be azt köteles jelezni, valamint az ellátásról a tájékoztatást megkapta.
- Bölcsődébe a gyermek 20 hetes kortól harmadik életévének, illetve annak az évnek a december 31-ig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét betölti.
- Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, a bölcsődei nevelési - gondozási év végéig (augusztus 31.) maradhat a bölcsődében.
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 42. §-a értelmében amennyiben a gyermek nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető a bölcsődében.
- Ha a gyermek korai habilitációjának és rehabilitációjának feltételei biztosíthatók, a bölcsődébe sajátos nevelési igényű gyermek is felvehető szakértői bizottság kezdeményezésére, ha nem veszélyezteti sem maga, sem társai testi épségét. Sajátos nevelési igényű gyermeket a bölcsődébe próbaidővel lehet felvenni, amelynek legrövidebb időtartama 1 hónap. A próbaidő letelte után szakmai csoport (bölcsődeorvos, kisgyermeknevelő, fejlesztő szakember) véleménye alapján kell dönteni a tovább gondozás lehetőségéről.(15/1998. (IV.30.) NM r. 35 §. (3) bekezdés.)

- A szülőnek (törvényes képviselőnek) a gyermek bölcsődei jelentkezéséhez csatolni kell a kezelőorvos igazolását arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében nevelhető - gondozható.

12. Az igénylők, és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

- **A gyermek joga:**
- hogy az intézményünkben, biztonságban és egészséges környezetben nevelkedjen
- hogy a személyiség jogait, így különösen személyiségének szabad kibontakozásához való jogát, cselekvési szabadságát, családi élethez és magánélethez való jogát bölcsődénk tiszteletben tartsa
- hogy képességeinek, adottságainak megfelelő nevelésben – gondozásban részesüljön
- hogy állapotának, személyes adottságainak megfelelő, megkülönböztetett ellátásban, különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban részesüljön, s életkorától függetlenül pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért, korai fejlesztésben részesüljön.
- hogy intézményünkben, családja anyagi helyzetétől függően, ingyenes étkezésben részesüljön, illetve az éppen aktuális törvény által meghatározott kedvezményekbe részesüljön.
- **A gyermek kötelességei:**
- A gyermek személyiségi jogainak gyakorlása közben nem korlátozhat másokat e jogainak érvényesítésében
- Nem veszélyeztetheti a saját és társai, az intézmény alkalmazottai egészségét, testi épségét.
- **A gyermekek dicséretének elvei és formái:**
- A dicséret elve: a gyermek fejlődésének megfelelő minden pozitív tevékenység, példamutató magatartás, segítőkészség, munkában való tevékeny részvétel, tevékenységekben való részvétel.
- A napi munkánk során a pozitív értékelés eszközeivel élünk: dicséret, metakommunikáció, simogatás, egyéni megbízatások adása, alkotásaik kiállítása.

- **A fegyelmező intézkedések elvei és formái**
- Fegyelmező intézkedések elvei: játékok, eszközök nem rendeltetésszerű használata, közösségi szokások folyamatos be nem tartása, tiszteletlen viselkedés gyerekekkel, illetve felnőttekkel

- A napi munka során a metakommunikáció, a szóbeli figyelmeztetés, a határozott tiltás és a közösségi szokások folyamatos betartásának megkövetelésével élünk.
- Ennek eredménytelensége esetén élünk a tevékenységből való kiemeléssel, ezzel párhuzamosan más tevékenység felajánlásának lehetőségeivel.
- Nem elfogadott a gyermekek megszégyenítése, sarokba állítása, kiközösítése, kigúnyolása, csoportból való eltávolítása, szükségleteik megvonása, testi bántalmazása.
- **Szülők a bölcsődében**
- A bölcsődébe járó gyermeket arra neveljük, hogy tanulja meg tisztelni a felnőtteket, szeresse és fogadja el társai egyéniségét, másságát, tudja érvényesíteni magát, de legyen képes alkalmazkodni is. Az esetleges konfliktusokat ne durvasággal, erőszakossággal, árulkodással oldja meg. Törekvésünk sikere érdekében kérjük, hogy otthon is ezeket az alapelveket erősítsék gyermekükben.
- **A szülő jogai:**
- A szülőt megilleti a bölcsődei intézmény szabad megválasztásának joga
- Megismerhesse a gyermekcsoport életét
- Megismerje a nevelési – gondozási elveket
- Megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat
- A szülő joga különösen, hogy megismerje bölcsődénk szakmai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról.
- Véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban
- A házirendet minden szülő átveszi, és átvételét aláírásával igazolja.
- A szülő joga, hogy gyermeke fejlődéséről részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez, gondozásához segítséget kapjon.
- Kezdeményezze a Szülői Szervezet létrehozását, részt vegyen a képviselők megválasztásában, mint választó, és mint megválasztható személy közreműködjön annak tevékenységében.
- A bölcsőde nyitott rendezvényein részt vegyen.
- **A szülő kötelessége:**
- Kötelessége különösen, hogy gondoskodjon gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről
- Biztosítsa gyermeke bölcsődei nevelésben - gondozásban való részvételét.
- Figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését, gondoskodjék arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit és megadjon ehhez minden elvárható segítséget.
- Rendszeres kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó kisgyermeknevelőkkel

- Elősegítse gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését a bölcsődei, a szokások kialakulását, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását.
- A szülő köteles miden olyan, a gyermekével kapcsolatos körülményről, eseményről, a családi életét befolyásoló változásról az intézményegység - vezetőt, gyermeke kisgyermeknevelőjét tájékoztatni, mely a gyermek bölcsődei életére kihatással bír, azt lényegesen befolyásolja, korlátozza.
- Tartsa tiszteletben a bölcsőde dolgozóinak emberi méltóságát és jogait. A kisgyermeknevelő, valamint az ő munkáját segítő alkalmazottak, a nevelői – gondozói munka, illetve a gyermekekkel összefüggő tevékenysége során büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személyeknek számítanak.
- A szülő köteles gondoskodni gyermeke időjárásnak, és gyermeke tevékenységének megfelelő kényelmes, tiszta, rendezett ruházatáról, melyet kérünk jellel ellátni
- A megállapított étkezési térítési díjat, időben kifizesse
- Az intézmény házirendjét betartsa
- **A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme**
- Az intézmény közalkalmazottjai körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. törvény kizáró tényezője.
- Az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig.
- A dolgozók személyes adatai a személyes adatok kezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerint kezeltek.
- Az alkalmazotti közösség munkaszervezése során különös figyelmet kap a család intézményének védelme.
- Különös védelem illeti továbbá a várandós anyát és a kisgyermeket nevelő anyát.
- A dolgozók érdekeinek figyelembe vétele nem befolyásolja hátrányosan a bölcsődei ellátásban, valamint alapellátáson túli szolgáltatásokban résztvevő kisgyermekek érdekeit.
- **A kisgyermeknevelő joga:**
- a munkájával kapcsolatos tájékoztatásokhoz hozzájusson,
- a munkájával, a szakmával kapcsolatban véleményt nyilvánítson
- személyét megbecsüljék, emberi méltóságát, személyiségi jogait tiszteletben tartsák, tevékenységét értékeljék és elismerjék
- munkája során a gyermekek érdekeit tartsa elsődlegesnek, de ez nem sértheti egyéni, magánéleti, állampolgári érdekeit, jogait

- munkájához, szakmai fejlődéséhez segítséget kérjen és kapjon
- a csoportjába tartozó gyermekek szüleivel rendszeresen kapcsolatban legyen
- munkája során védelemre jogosult a vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szemben
- a vele szemben felmerült panasz esetén meghallgassák.
- **A kisgyermeknevelő kötelessége:**
- munkahelyén munkaköri feladatának ellátására képes állapotban, öltözékben jelenjen meg
- a munkaköri leírásnak és a vezetői utasításnak megfelelően, önállóan végezze feladatait
- a gyermekek, szülők, munkatársak személyiségi jogait tiszteletben tartsa, a birtokába jutott információt ennek megfelelően kezelje
- példamutató magatartással és szakmai tudásával védje hivatása, munkahelye jó hírnevét
- teljesítse az elsődleges szocializáció hiányosságaiból rá háruló korrekciós funkciókat
- szakmai kompetenciája határait betartva lássa el feladatait
- rendszeresen megújítsa szakmai ismereteit
- munkáját a szakmai és etikai elvek figyelembevételével, mindenkori legjobb tudása szerint végezze.
- A további jogokat és kötelességeket a „Szociális Munka Etikai Kódexe” és „A bölcsődei munka etikai kódexe (tervezet) dokumentumok tartalmazzák.

- **Érdekképviseleti Fórum**
- A bölcsődében a Gyvt. 35-36. § - a alapján Érdekképviseleti Fórumot kell működtetni.
- Az Érdekképviseleti Fórum dönt az elé terjesztett intézményi panaszokról, intézkedéseket kezdeményez az Önkormányzatnál, a Békés Megyei Kormány Hivatal Gyulai Járási Hivatala Népegészségügyi Osztályánál, és más hatáskörrel rendelkező szervnél.

- A Körösladányi AMK Bölcsődében Érdekképviseleti Fórum működik, melynek szabályait a Körösladányi AMK Bölcsőde Érdekképviseleti Fórum Szabályzata tartalmazza.

- Az érdekképviseleti fórum egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.
- **Panaszjog gyakorlásának módja:**
- A gyermek szülője vagy törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviseleti szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézményegység - vezetőjénél, az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, a gyermeki jogok sérelme, iratbetekintés megtagadása továbbá az intézmény dolgozóinak a kötelezettségszegése esetén. Az intézményegység – vezetője, illetve az érdekképviseleti

fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról.

- A panaszjog gyakorlásával megkereshető személyek neve és elérhetősége a bölcsőde átadójában, kifüggesztésre kerül a szülők tájékoztatása érdekében.

13. Képzés, továbbképzés, az egyéni szakmai fejlődés biztosítása

A kisgyermeknevelők kötelező szakmai továbbképzéseken vesznek részt.

A továbbképzésre kötelezettnek egy továbbképzési időszak alatt, vagyis 6 évente, felsőfokú iskolai végzettség (főiskola, egyetem) esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszereznie.

Az eredményesebb munkavégzés érdekében mindannyian rendszeresen részt veszünk képzéseken, továbbképzéseken. Jellemző a kisgyermeknevelőkre, hogy mindenki igyekszik olyan iskolarendszerű képzéseken részt venni, ahol érdeklődésének, egyéni tehetségének megfelelő széleskörű ismereteket szerezhet. A nevelő testület tagjaira jellemző az innovatív gondolkodás, az állandó megújulás készsége. Szívesen alkalmazzuk az egymástól tanulás módszerét, ezért házi továbbképzések keretében is foglalkozunk a szakmai ismeretek megújításával, új módszerek átadásával.

326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról II. Fejezet hatálya – a 16., 17., 18. és 19. § kivételével – fenntartótól függetlenül kiterjed a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény hatálya alá tartozó intézményben pedagógus-munkakörben, felsőfokú végzettséggel kisgyermeknevelő munkakörben foglalkoztatottakra is.

- **Továbbképzési terv**

A munkáltató feladata a továbbképzési terv készítése. A továbbképzési terv tartalmi elemeit a 9/2000. (VIII.4.) SZCSM. rendelet 15.§ (2) bekezdése határozza meg. A bölcsődénk továbbképzési tervének felelőse a bölcsődevezető. Egyéni nyilvántartó lapot vezet, amelyen személyenként vezeti fel egy – egy dolgozó továbbképzésének adatait.

- **Nyilvántartási kötelezettség**

Az intézményvezető, vagy munkáltató köteles bejelenteni azokat az intézménynél főállásban foglalkoztatott szakdolgozókat, akik személyes gondoskodást végeznek, továbbá rendelkeznek a

képesítési előírásoknak megfelelő szakképesítéssel. (15/1998. NM. rendelet (IV. 30) 2. számú mellékletében meghatározott képesítési előírásokhoz kötött munkakörök.)

- **Kötelezően vezetendő dokumentumok**
- **A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok**

Dolgozókról:

- „Egészségügyi Nyilatkozat és vizsgálati adatok” (C. 3151-2/A).
- Beutalás munkaköri alkalmassági vizsgálatra (A. 3510-217).

Ellátottakról:

- A személyes gondoskodásban részesülő személyekről az ellátó személy vagy az intézmény vezetője nyilvántartást vezet. 1997. évi XXXI. törvény 139. § (1) bek. alapján
- Megállapodás az ellátás igénybevételéről1997. évi XXXI. törvény 32. § (4) bek. alapján
- Szülői nyilatkozat a tájékoztatási kötelezettség megtörténtéről 1997. évi XXXI. törvény 33. § (2) bek. alapján
- Havi statisztika – Bölcsődei jelentés havonta: felvett gyerekek... %, gondozott gyerekek... %.
- Gyermekétkeztetés igénybevételének dokumentálása 4. melléklet a 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelethez
- Az ellátási napokon az ellátást igénybevevők jelen- vagy távollétének dokumentálása 2. melléklet a 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelethez
- Ingyenes étkezés – önkormányzat határozata a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultságáról.
- Szülői nyilatkozat az ingyenes étkezés jogosultságához
- NYILATKOZAT a Gyvt. 21/C. §-a szerinti szünidei gyermekétkeztetés igénybevételéhez
- NYILATKOZAT a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés igénybevételéhez
- KSH Bölcsődei Kérdőív, illetve az online adatszolgáltatás a KSH rendszerben.
- Heti étrend (élelmezésvezetővel).
- Fertőző betegségekről történő kimutatás.
- Tetvességi nyilvántartás – a „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ Módszertani levele alapján.
- Költségvetés (gazdasági ügyintézővel).

- Szakmai Program készítése.
- Elkészíti a SzMSz kötelező mellékleteit, függelékeit, valamint az intézmény Belső Szabályzatait. (munkaköri leírások, szabályzatok készítése és felülvizsgálata).
- Dolgozók szabadságának nyilvántartása.
- Dolgozók jelenléti kimutatása.
- Dolgozó nyilatkozata arról, hogy nem folyik ellene gyermekbántalmazás miatt eljárás gyermekvédelmi törvény 15. § (8) bek.
- Dolgozók továbbképzési kötelezettsége teljesítésének nyilvántartása.
- Kis- és nagy értékű eszközök nyilvántartása (leltár).
- Éves munkaterv, munkatervi beszámolók készítése.
- TAJ alapú adatszolgáltatással kapcsolatos nyilvántartások

A személyes adatok nyilvántartása az információs önrendelkezési jogról, és az információs szabadságról szóló törvény előírásainak betartásával történik.

➢ **A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok**

- Törzslap: mely tartalmazza a gyermek személyes adatait, a bölcsődébe kerülését megelőző anamnézisét, felvételi státusát, a gyermek pszichoszomatikus fejlődését 3 havonta. A személyes adatokat a bölcsőde vezetője rögzíti a beiratkozás alakalmával, az anamnézishez szükséges adatokat a védőnőtől származó státuslap alapján a bölcsődeorvos tölti ki. A felvételi státust szintén a bölcsőde orvosa készíti el. Orvosi illetve kisgyermeknevelői bejegyzések a gyermek egészségi állapotáról, valamint bejegyzés az igazolásokról.
- Beszoktatást a kisgyermeknevelők egy külön lapra vezetik, amely a törzslapban kerül elhelyezésre a 10 napos beszoktatás történéseit tartalmazza, valamint ehhez hasonlatosan kerülnek bejegyzésre a családlátogatás szakmai kritériumok alapján elemzett tapasztalatai.
- Csoportnapló: a csoportban dolgozó kisgyermeknevelők készítik a napi feljegyzéseket, melynek terjedelme 1-1 oldal. Tartalmát tekintve a nap eseményeit, a gyermek egy – egy területen történő fejlődését foglalja össze.
- Fejlődési napló: Fejlődési napló vezetésének a célja a gyermeki fejlődés nyomon követése és dokumentálása. A csecsemők fejlődését havonta egy alkalommal, a kisgyermekek fejlődését negyedévente szükséges a fejlődési naplóban írásban rögzíteni. Rendkívüli esemény vagy nagyobb változás esetén, azonnali soron kívüli feljegyzés készül. A fejlődésben nagy egyéni eltérések vannak, néha stagnálások és visszaesés is előfordul.

- Üzenő füzet: A szülő és a gyermeke saját kisgyermeknevelője közötti kommunikáció egyik formája. Tartalmazza a szülő rövid leírását a gyermekével kapcsolatosan (étvágya, kedvelt szokásai, tevékenységei, tárgyai, napirendje otthon). A kisgyermeknevelő részéről a háromhavonta elkészített jellemzéseket tartalmazza, valamint a nap fontos eseményeit.

➢ **A bölcsődeorvos feladatköre**

A bölcsőde egy gyermekorvost foglalkoztat megbízási szerződéssel.

A bölcsődeorvos feladatai:

- A gyermek bölcsődébe szoktatása után a részletes orvosi vizsgálat, orvosi igazolások nyilvántartása.
- A közösség védelme érdekében a védőoltások figyelemmel kísérése, járványveszély esetén az érvényben lévő rendelkezéseknek megfelelő intézkedések megtétele.
- Óvodába kerülés előtt az egészségi állapot felmérése, a státusz rögzítése a törzslapon.
- A gyermekek étrendjének összeállítása a bölcsődevezetővel, és az élelmezésvezetővel.
- Eltérő fejlődésű gyermekek esetében rendszeres követés

14. A fejlődés jellemzői bölcsődés kor végére

Az egyes gyermekek között teljesen egészséges fejlődés esetén sem látunk azonosságot, hiszen pszicho-szomatikus fejlődésben és a fejlettségi szintben jelentős egyéni különbségeket mutatnak.

➢ A gyermek belső érése, a családi nevelés és a bölcsődei nevelési – gondozási folyamat eredményeként, a kisgyermekek többsége a bölcsődéskor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

➢ Érzelmileg kiegyensúlyozott, a szeretve lenni helyzetet át tudják élni és ők is szeretni tudnak, tolerálják az anya órákig tartó távollétét, nem okoz számukra ez különösebb szorongást, bizalommal fordulnak kisgyermeknevelőjükhöz. Képesek kötődni, érzik, hogy szeretik, hogy közösséghez tartoznak. Örülnek a családjuknak, társaiknak. Már nemcsak a felnőtt–gyermek kapcsolatban érzik magukat biztonságban, szívesen játszanak együtt társaikkal.

➢ Fő tevékenységük a játék, aktívak, tevékenyek, szeretnek játszani.

➢ Kialakult én–tudatuk, én-képük pozitív: egészségesnek, teljesnek érzik magukat. Ismerik testrészeiket, megnevezik azokat.

- Nyitottak a környezet iránt, minden érdekli őket, kíváncsiak. Örömmel vesznek részt új tevékenységekben.
- Több területen önállók, és élvezik az önállóság gyakorlását (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, stb.), ruhadarabjaikat megnevezik, kis segítséggel le és felveszik.
- Jól tájékozódnak a környezetükben, ismerik a napi eseményeket, szokásokat. Elfogadják a csoportban kialakított szabályokat, és az alkalmazkodás nem jelent számukra nehézséget. Tudomásul veszik, hogy nem tehetik mindig azt, amit szeretnének.
- Képesek a konfliktusokat, a negatív érzéseket, a frusztrációt önállóan vagy felnőtt segítségével feldolgozni.
- Mozgásuk összerendezett. Önállóan és biztonságosan mozognak, változatos mozgásformákat alkalmaznak (járás, futás, ugrás, csúszás, kúszás, mászás, egyensúlyozás, szökdelés, stb.). Érzékelik testük térben való elhelyezkedését, mozdulataik hatását.
- Finom mozgásaik folyamatosan fejlődnek, képesek apróbb játékokkal játszani. Próbálkoznak a ceruzafogással, rajzolással, festéssel, szívesen gyurmáznak.
- Ismerik a legfontosabb megszólítási szabályokat, köszönnek, helyesen alkalmazzák, kérem – köszönöm kifejezéseket.
- Rövid verseket, mondókákat, dalokat felidéznek. Rövid mesét végig hallgatnak. Ismerik a nevüket, jelüket. Könyvnézegetés közben felismerik a látottakat.
- Játéktevékenységekben képesek együttműködésre társaikkal és a felnőttekkel. társaikat partnerként kezelik, alkalmazkodnak a társas helyzetekhez
- Beszédfejlődésük eltérő szinten van, de képesek kifejezni magukat, szabadon megnyilatkoznak beszéd, mozgás, játék, ének, rajz, stb. útján. Szavakkal kifejezni szükségleteiket: szól, ha éhes, ha szomjas, stb. – Elsősorban beszéd útján tartanak kapcsolatot a felnőttekkel és a gyermekekkel.
- Kezet mosnak, szobatiszták, a délutáni alvás idején legtöbbször „ágytiszták”. Büszkék arra, hogy nincs már szükségük pelenkára (átmeneti visszaesések előfordulhatnak).
- Megjelenik az aktív társas viselkedés első formája az összedolgozás. Az összedolgozás során kialakulhat a munkamegosztás, így lehetőségük lesz kisebb szerepjátékok eljátszására. Ez jó alap az óvodai szerepjátékok kibontakozásához.
- Együttműködnek a felnőttel, szívesen segítenek, apró feladatokat teljesítenek. Fontos az intézmények, a család, a bölcsőde és az óvoda együttműködése a gyermekek zavartalan fejlődése, óvodai adaptációja érdekében.

15. A helyi program nyilvánossága, megismerése

[Kt. 44. §.]

Az SZMSZ és a házirend mellett a helyi programot is nyilvánosságra kell hozni.

A megismerhetőség folyamatos biztosítása érdekében az intézmény épületében kifüggesztésre kerül és igény szerint megtekinthető.

16. Záró rendelkezések

A Körösladányi ÁMK Bölcsőde Környezeti nevelésre épülő, személyiségfejlesztő szakmai program 2017. 05. 24 napjától hatályos, ezzel egyidejűleg a 2016 kelt szakmai program érvényét veszti.

A Körösladányi AMK Bölcsőde Környezeti nevelésre épülő, személyiségfejlesztő szakmai programját Körösladány Város Önkormányzatának Képviselő – testülete a _____számú határozatával jóváhagyta.

Körösladány, 2017. 05. 24

X

Kardos Károly
Polgármester

Kisgyermeknevelői értekezleten a Körösladányi AMK Bölcsőde Környezeti nevelésre épülő, személyiségfejlesztő szakmai programját a kisgyermeknevelők megismerték és elfogadták.

Körösladány, 2015. 12. 09.

17. Mellékletek

3. számú melléklet
Megállapodás, tájékoztatás

4. számú melléklet
Szervezeti és Működési szabályzat

1. számú melléklet

Megállapodás

Tárgy: megállapodás

Megállapodás, amely létrejött

a) egyrészről, az ellátást nyújtó állami fenntartású intézmény (továbbiakban: intézmény) részéről, melynek adatai:

- 5516, Körösladány, Arany János út 7. szám
- az intézményt képviseli: Nagy Enikő intézményegység - vezető

b) másrészről az ellátást igénybe vevő, illetve törvényes képviselője részéről
az alábbi gyermek vonatkozásában:

- családi neve: ……utóneve:……...
- születési helye és ideje: …….....
- anyja születési családi:……...utóneve:……
- lakcíme:…….
- tartózkodási helye:…….....
- személyazonosításra szolgáló adata:…….....
- TAJ száma: …….

A gyermek szülője/ vagy törvényképes képviselője

- családi neve: ……...…utóneve:……....
- születési családi neve: ……..utóneve:…….....
- lakcíme:……
- tartózkodási helye:…….....

A megállapodás tárgya

Az intézmény az igénybe vevő részére ellátást nyújt. Az intézmény a vonatkozó szolgáltatás nyújtására működési engedéllyel rendelkezik. (A működési engedélyének száma: 2357)

Az ellátás nyújtásának pontos helye: 5515, Körösladány, Arany János út, 7 szám

1. **Az ellátás időtartama**

A felek tudomásul veszik, hogy az ellátás kezdetének időpontja ……. év …….hó…….napja, valamint az intézmény az ellátást az ellátást igénybe vevő részére:

- Határozatlan időtartamra szólóan biztosítja.

2. **A gyermek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalma, módja:**
   - szakszerű gondozás-nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, a fejlődés és a szocializáció segítése,
   - napi négyszeri (orvos által ellenőrzött, az életkornak megfelelő) étkezés,
   - a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
   - egészségvédelem-egészségnevelés,
   - kultúr-higiénés szokások kialakulásának segítése,
   - állandóság (saját kisgyermeknevelő rendszer),
   - egyéni bánásmód,
   - időjárástól függően napi lehetőség a szabad levegőn való játékra,
   - az egyéni ruhanemű kivételével, a textíliával történő ellátás,
   - személyes higiéné feltételeinek biztosítása,
   - korcsoportnak megfelelő játékeszközök használatának biztosítása,
   - rendszeres orvosi felügyelet,
   - óvodai életre való felkészítés.

3. **A személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályok**

3.1 A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 2016. január 1. hatályos módosítása. (21. §, 21/A. §, 21/B. §, 21/C. §)

- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjólléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet alapján, ingyenes étkezésre jogosult gyermekek a bölcsődében:
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek,
- a tartósan beteg vagy fogyatékossággal élő gyermekek,
- azok az egészséges gyermekek, akiknek a családjában nevelkedő testvére – függetlenül az életkorától – tartósan beteg vagy fogyatékos,
- akiknek a családjában három vagy több gyermeket nevelnek,
- akiknek a nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság,

- akiknek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett, azaz nettó összegének a 130% - át.

- Az ingyenes étkeztetést igényelheti a bölcsődébe járó gyermek szülője, a családba fogadó gyámja, illetve a nevelésbe vett gyermek nevelőszülője.
- Az ingyenes gyermekétkeztetést a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjólléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet 6. melléklete szerinti nyilatkozattal lehet igényelni.
- Az ingyenes étkeztetésről az intézmény képviselője, a beiratkozás alkalmával tájékoztatja a szülőt, átadja a nyilatkozatot. A kitöltött nyilatkozatokat az intézmény képviselőjének kell átadni. Az intézmény a szülői nyilatkozatban foglaltakat nem ellenőrzi, az abban foglaltak alátámasztására iratok, dokumentumok csatolására a szülőt nem kötelezi, viszont felhívja a szülők figyelmét arra, hogy a nyilatkozatot büntetőjogi felelősségük tudatában kell megtenniük.
- Ha a nevelési év során a szülők viszonyaiban változás következik be, (pl. testvér születése, jövedelmi helyzet változása) jelezzék az intézmény képviselőjénél.
- Az ingyenes gyermekétkeztetés az év folyamán bármikor igényelhető.

3.2. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

- a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek számára:

    - a nyári szünet időtartamára valamennyi munkanapon
    - a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény nyári zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

3.3. A személyi térítési díj összege…460 ft. A személyi térítési díj konkrét összegbe kerül megállapításra.

3.3. A térítési díj kiszámítása

A gyermekétkeztetés személyi térítési díját az étkeztetést nyújtó Körösladány Város Önkormányzati Képviselőtestülete az étkeztetési nyersanyagköltség napi összege általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának - valamint a normatív kedvezményeknek a figyelembe vételével állapítja meg.

- a bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetésre vonatkozó személyi térítési díj összege: 460 Ft

3.4. A térítési díj megfizetésére kötelezettek

- A térítési díjat az ellátást igénybe vevő gyermek esetén a szülő, a felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő fizeti meg.

- A térítési díj meg nem fizetése esetén késedelmi pótlék nem állapítható meg.

3.5. A személyi térítési díj megfizetése

A személyi térítési díjat

- Az igénybevétel napjától havonként a tárgyhónap 15. napjáig köteles megfizetni a személyi térítési díj összegét személyesen az intézmény házipénztárába.

- Ha a térítési díj fizetésére kötelezett személy a tárgyhónap 30. napjáig a személyi térítési díjbefizetési kötelezettségének nem tesz eleget, akkor az intézményegység - vezető 15 napos határidő megjelölésével felszólítja a kötelezetett az elmaradt személyi térítési díj megfizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telik el, akkor a díjhátralék nyilvántartásba vételre kerül. A nyilvántartott díjhátralékok behajtásáról az intézmény tájékoztatása alapján a fenntartó gondoskodik.

- gondozásra megállapított személyi térítési díj 0 Ft.

3.6. A személyi térítési díj felülvizsgálata

A személyi térítési díj összege – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI: törvény meghatározott kivételekkel – a megállapítás időpontjától függetlenül évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg.

4. A bölcsődei ellátás megszűnésének módjai

A bölcsődei ellátás megszűnik

- a határozott idejű elhelyezés esetén megjelölt időtartam – illetve meghosszabbított időtartam – elteltével,
- a jogosultsági feltételek megszűntetésével.

Az ellátás megszűnéséről az intézményegység - vezető írásban értesítést küld.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő szeptember 1.-jével.

- a sajátos nevelési igényű gyermek esetén annak az évnek az augusztus 31. napján, amikor a gyermek a 6. életévét beöltötte.
- az előző két pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a 3. életévét, január 1-je és augusztus 31.-e között tölti be, az adott bölcsődei nevelési év végéig.
- ha szeptember 1-je és december 31.-e között tölti be, a következő bölcsődei nevelési év végéig.

- Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését. A bölcsőde orvosa a szakvélemény kialakítása előtt más szakember (gyógypedagógus, pszichológus, kisgyermeknevelő stb.) véleményét is kikéri.
- Gyvt. 37/A. § (2) bekezdése értelmében az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátás megszüntetését a jogosult, illetve törvényes képviselője kérelmezheti, melynek alapján az intézményegység - vezető az ellátást megszünteti. Az ellátás a megegyezés időpontjában, szűnik meg.
- A beíratott gyermek, amennyiben igazolt betegsége vagy egyéb ok miatt rendszeresen nem veszi igénybe a bölcsődét- a szülővel való személyes megbeszélés után – bölcsődei elhelyezése megszűnik.
- A Gyvt. 37/A. § (3) bekezdése szerint az intézményegység - vezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátást megszünteti, ha a jogosult a házirendet ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.
- Amennyiben a gyermek bölcsődei ellátását 20 munkanapig indokolatlanul nem veszi igénybe, a gyermek bölcsődei jogviszonya megszüntetésre kerül. Felvételét ismét kérelmeznie kell a szülőnek, vagy a törvényes képviselőnek.
- A Gyvt. 37/A. § (4) bekezdése alapján az intézményegység - vezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátás megszüntetéséről, illetve az ellene tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat, illetve törvényes képviselőjét. Egyet nem értés esetén a jogosult, illetve törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

Fenntartó: Körösladány Város Önkormányzat (cím: 5516, Körösladány, Dózsa György út 2.

5. Az érdekképviseleti fórumról:

A bölcsődék a Gyvt. 35-36. §-a alapján Érdekképviseleti Fórumot működtetnek, melynek munkájában a szülők, a dolgozók és az Önkormányzat képviselői vesznek részt. Az Érdekképviseleti Fórum dönt az elé terjesztett intézményi panaszokról, intézkedéseket kezdeményez az Önkormányzatnál, a Békés Megyei Kormány Hivatal Gyulai Járási Hivatala Népegészségügyi Osztályánál, és más hatáskörrel rendelkező szervnél.

Az Érdekképviseleti Fórumnak címzett panaszt az Intézményegység - vezetőnél kell benyújtani.

6. Gyermekjogi képviselő neve elérhetősége:

Vetési Csilla

Békésmegyei Szociális Gyermekvédelmi Rehabilitációs és Módszertani Központ

5600 Békéscsaba, Degré út 59

Tel. 06 20 4899 626

Zöld szám: 0680 620 055

Email: vetesi.csilla@obdk.hu

Fogadó óra: minden hónap második csütörtökén, 13 – 15 óra között

7. **Az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője nyilatkozom**, hogy a Gyvt. 33. § (2) bekezdésében meghatározott tájékoztatást megkaptam, azaz tájékoztattak:
   a) az ellátás tartalmáról és feltételeiről.
   b) a bölcsőde által vezetett, gyermekre és a törvényes képviselőre vonatkozó nyilvántartásokról.
   c) az érték- és vagyonmegőrzés módjáról.
   d) a bölcsőde házirendjéről.
   e) a panaszjog gyakorlásának módjáról.
   f) a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról.
   g) az ingyenes étkezés lehetőségeiről az ellátás időtartama alatt, a szünidei illetve nyári zárva tartás alatt
   h) az érdek-képviseleti fórumról.
8. Az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője tudomásul veszem, hogy:
   - a gyermekvédelmi törvény alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz köteles vagyok adatot szolgáltatni.
   - nyilatkoznom kell a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról.

9. A jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv, az ellátásra vonatkozó gyermekvédelmi jogszabályok, valamint a Körösladány Város Önkormányzat Képviselőtestületének a rendelkezései az irányadóak.

A felek a megállapodást közös elolvasást követően, mint akaratukkal megegyezőt írják alá. Képviselő jelen megállapodás aláírásával igazolja, hogy a megállapodás egy eredeti példányát, valamint a bölcsődei ellátás feltételeiről szóló szóbeli tájékoztatást az intézményegységben megkapta. Képviselő jelen megállapodás aláírásával tudomásul veszi az intézményegységben folyó nevelő - gondozó munkáról és a 6. pont „a-g” pontjaiban felsoroltakról szóló szóbeli tájékoztatást, valamint a mellékletben szereplő írásos tájékoztatást is aláírásával tudomásul veszi.

Kelt.: Körösladány ……...

az ellátott részéről:	az intézmény részéről
……	……..
ellátást igénybe vevő törvényes képviselője,	Bölcsőde intézményegység - vezetője

a megállapodás egy példányát átvette	

TÁJÉKOZTATÁS

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 1997. évi XXXI. törvény 33. §. (1) bekezdés alapján a személyes gondoskodás – bölcsődei ellátás – feltételeiről a kérelem benyújtásakor a kérelmezőt tájékoztatni kell.

(2) A személyes gondoskodást nyújtó ellátás esetén az ellátás megkezdésekor az ellátásra jogosult gyermeket és törvényes képviselőjét, illetve a fiatal felnőttet tájékoztatni kell

a) az ellátás tartamáról és feltételeiről,

b) az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,

d) az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,

e) az intézmény házirendjéről,

f) panaszjoga gyakorlásának módjáról,

g) a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról,

h) az ingyenes étkezés lehetőségeiről az ellátás időtartama alatt, a szünidei illetve nyári zárva tartás alatt

i) 161 a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdekképviseleti fórumról.

(3) Az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője, illetve a fiatal felnőtt köteles

a)162 a (2) bekezdésben meghatározott tájékoztatás megtörténtéről nyilatkozni,

b) 163 az e törvény alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatni,

c) 164 nyilatkozni a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról.

Ezúton tájékoztatjuk Önöket a Központi Elektronikus Nyilvántartási Rendszerről:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 20/C. §(1) bekezdése alapján a szociális hatóság a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások, szolgáltatások finanszírozásának ellenőrzése céljából nyilvántartást kell, hogy vezessen. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2009. (XI. 20.) Korm. rendelet 13/B §-a írja elő a fenntartók igénybevevői nyilvántartásba történő adatszolgáltatási kötelezettségét.

Az igénybevevői nyilvántartásba történő adatszolgáltatási kötelezettség arra az engedélyesre (intézményre / szolgáltatásra) terjed ki, amely bármely általa nyújtott szolgáltatás után az adott időpontban normatív állami hozzájárulásban vagy a támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Kormányrendelet szerinti finanszírozásában részesül. Vagyis az Ön által igénybe vett szociális szolgáltatásra is.

Az adatszolgáltatás az igénybe vevő a Szociális Törvény, illetve a Gyermekjóléti Törvény. szerinti adatainak a 226/2006.(XI.20.) Korm. rendelet 13/E. § szerinti rögzítéséből és a 13/F. § szerinti napi jelentésből áll. Az adatszolgáltatásra jogosult az Szt.-ben, illetve a Gyvt.-ben meghatározott adatokat szociális szolgáltatás és gyermekjóléti alapellátás esetében legkésőbb az igénybevétel első napját követő munkanap 24 óráig rögzíti az igénybevevői nyilvántartásban.

A fenti tájékoztatást tudomásul vettem.

Körösladány, 20……év. …….hó……..nap

……

Szülő, törvényes képviselő